DIE HERVORMER

OFFISIEEL · ORGAAN VAN DIE ·
NEDERDUITSCH · HERVORMDE KERK
· VAN · AFRIKA

Jaargang
XXXV.

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK
AFRIKA
EENDRACT
MAAKT
MACT

No.
10.

DESEMBER 1943.

MERENSKY-BIBLIOTEEK
17 JAN 1944
UNIVERSITEIT VAN PRETORIA.
Klasnommer 2 (68)
Registernommer H. 3510

Redakteur: Ds. Joh. Dreyer, Bergstraat 77, Potchefstroom.

Weet u wel dat die firma

PHILLIPS en KIE. BPK.

APTEKERS EN DROGISTE

'n tak in Capital Park ge-open het, en dat ons pryse dieselfde as dorps-pryse is?

Michael Brinklaan 308, Pretoria.

●

Foon 2-8937.

Die FAMILIE WINKEL

Bring ons 'n besoek en u sal verbaas wees oor die wonderlike waardes in alle Afdelings vir — DAMES — HERE — KINDERS —

Foon : 2-7112.

KESSELS

Posbus 641.

h/v Schubart- en Kerkstraat, PRETORIA.

ROOM

BOERE! ——— BOERE!

Stuur julle room na die

Ou TRANSVAAL KOELKAMERS

wat al 34 jaar staande is en wees versekerd van eerlike en opregte behandeling.

TRANSVAAL KOELKAMERS,

JACOB MARESTR. 9, PRETORIA. Bus 448.

WABOU-MATERIAAL

Skamels, Draers, Disselbome, Bokbalke, Voortange, Nawe, Speke, Bande, Vellings, Asse, Vere, Staafyster, Sagte en Veerstaal, Boutjies, Gladde Plate, Perdeysters, Osysters, Gewone Jukke, Patente Jukke, Skeie en Trek Kettings, ens.

PRYSE OP AANVRAAG.

F. Bosazza en Seuns

(EDM.), BPK.

Posbus 2184 — JOHANNESBURG.

Die nuutste skoene kan tuis aangepas word, deur te skryf aan:—

DE BRUYN se POSBESTELLINGS

Kerkstraat 143, Pretoria.

HOTEL EDWARD

●

PRETORIA SE MODERNSTE HOTEL.

●

PAUL KRUGERSTRAAT — PRETORIA.

Telefoon 2-3275.

DIE DROMER

en ander Bybelverhale deur Schalk Liebenberg.

'n Ideale boek om by die Huisgodsdiens vir kinders te gebruik.
Prys 5/6 posvry.

UNIE-BOEKHANDEL
(Edms.), Bpk.

Kerkstraat 236. Posbus 1016.
PRETORIA.

Foon 2-2789. — Capital Park, Pretoria.

BESOEK DIE

ORION TEATER

PUIK PRENTE ALTYD TE SIEN

Elke aand om 8.15 nm.
Middag-Vertonings 3 nm. Maandae, Woensdae en Saterdae.

Die Hervormer

Redakteur : Ds. JOH. DREYER, Bergstraat 77, Potchefstroom.
Redaksiekommissie: Ds. F. J. L. BOOYSEN, prof. dr. S. P. ENGELBRECHT,
prof. dr. B. GEMSER, ds. E. S. MULDER.

Die blad verskyn op die 21ste van elke maand; as die 21ste op 'n Sondag val, dan op die 22ste. **Stukke vir** publikasie moet die Redakteur veertien dae te vore bereik. **Aan die Administrateur van die Kerk, die Heer J. H. H. Janson, Bus 19, Dullstroom,** moet gestuur word: 2/6 per jaar intekengeld; geboorte-, verlowings-, trou- en doodberigte teen 10/- vir 'n maksimum van 60 woorde **vooruitbetaalbaar**; adresveranderings, vermeld sowel ou as nuwe adres. Alles i.v.m. advertensies aan Mnr. W. v. Namen, Meischkegebou 25, Johannesburg.

JAARGANG XXXV. 21 DESEMBER 1943. No. 10.

Aan al die Lesers van „ Die Hervormer " en verder aan al
die Lede van die Kerk !
'n Kersfees vol seëninge !
'n Nuwejaar met die blydskap
wat van bo is !
toegewens deur die Redaksie.

* * *

„ En skielik was daar saam met die engel 'n menigte van die hemelse leërskare wat God prys en sê:

Eer aan God in die hoogste hemele
en vrede op aarde,
in die mense 'n welbehae! "

GROOT BLYDSKAP.

Die kersboodskap van die engel aan die herders in die veld van Bethlehem is:

„ Moenie vrees nie,
Want kyk,
ek bring julle 'n goeie tyding van groot blydskap
wat vir die hele volk sal wees ".

En ook in hierdie jaar sal dit weer die kersprediking van die christelike kerk wees: groot blydskap.

Groot blydskap! Wanneer byna die hele wêreld in 'n bloedige oorlog gewikkel is! Groot blydskap! Wanneer die miljoeneleërs hulle bes doen om mekaar se ondergang te bewerkstellig! Groot blydskap! Maar kyk, blydskap word met bomme uit die huise en harte geskiet!

Is die werklike toestand in die wêreld nie 'n bespotting van die evangelie van groot blydskap nie? Daar is vir die natuurlike mens iets in wat hom teen die bors stuit. Maar dit kan ook nie anders nie. Kersfees is ook nie vir die natuurlike mens waarvan Paulus in 1 Korinthe 2 skryf nie. Dit is vir die geestelike mens. En hy leef op 'n ander niveau, 'n ander vlak, 'n ander lewenspeil.

In die dae van die Here Jesus was dit netsoos nou. Daar was ook volke wat gesug het onder vreemde heerskappy en die Romeinse juk het nie minder swaar gedruk as menige vreemde juk vandag nie. Daar was ook onreg en wapengeweld en verdrukking. Daar was ook swaar belastings soos in baie oorlogsvoerende lande vandag. Daar was ook skreeuende armoede, wat maar voortduur nieteenstaande allerhande mooi beloftes vir later. Daar was ook allerhande misstande op godsdienstig gebied onder die volk van die Here.

En in so 'n wêreld, so vol ongeregtigheid, en onder so 'n volk, so ontrou aan God, word die Saligmaker van die wêreld gebore. Deur 'n engel uit die hemel word aan die skaapwagters die evangelieboodskap gebring: „Kyk, ek bring julle 'n goeie tyding van groot blydskap wat vir die hele volk sal wees, dat vir julle vandag in die stad van Dawid gebore is die Verlosser wat Christus, die Here is".

En sedert die engele-boodskap in die veld van Betlehem-Efrata, ja, vir meer as negentien eeue lank, het die volkere van die wêreld oorlog met mekaar gemaak en mekaar nie blydskap nie, maar verdriet besorg. Die kersblydskap is vir „al die volke", maar hulle het hard probeer met ongelooflike wreedhede om mekaar alle blydskap te ontroof.

Vir negentienhonderd en meer jare het die boodskap weerklink. En vir negentien eeue is dit geglo teen hoop op hoop. Op kersfees het die gemeente van die Heer die kerke gevul en die woord van die engel beluister. Hulle het gebid en gedank. Hulle het gesing en gejubel: „die Heiland is gebore, gebore in Betlehems stal". Hulle het in hulle siele ervaar dat die engel geen leuentaal gebesig het nie, toe hy sy tyding gebring het dat sy blye boodskap vir die hele wêreld bedoel is.

Vir die hele wêreld! Onbegryplik vir die wêreld van nou waarin ons lewe. Die onreg aan Nederland gedoen is nog nie vergete nie. Wat in China géskied wek keer op keer nog ons meegevoel op met die Chinese volk. Die gesug in Indië en die geroep om vryheid weerklink ons nog in die ore. Die ongevraagde, vreemde leërs in die ou Persië — dit alles en nog soveel meer maak dit vir ons moeilik om te luister na die blye boodskap wat vir al die volke bedoel is.

Groot blydskap vir die wêreld, vir die hele volk. Dit is groot blydskap vir die mensheid en ook vir dié wat gebroke van hart is omdat 'n dierbare in huis gemis word. Groot blydskap vir die gevangenes en die wat geboeid is. Groot blydskap vir die wat ten stryde getrek het en in diepe nood verkeer; vir die wat deur die water en die vuur en deur die smeltkroes van ellende gaan. Groot blydskap vir . . .

Maar hoe kan dit? Ag, dit kan ook nie in die lewe van die natuurlike mens nie en dit is ook nie iets vir die natuurlike mens nie. Hy verstaan immers nie die dinge van die Gees van God nie. Dit is vir hom dwaasheid en hy kan dit nie verstaan nie, omdat dit geestelik beoordeel word (1 Kor. 2 : 14), terwyl hy daardie geestelike gawe mis.

Vir die natuurlike mens bestaan kersfees uit 'n gebakte kalkoen en 'n lekker ete, uit baie drang en veel pret. Maar vir die geestelike mens bestaan kersfees uit dankbaarheid omdat God die wêreld met Homself versoen het, omdat hy in sy hart 'n sekerheid omdra wat niemand hom kan ontroof nie, nl. dat God die wêreld so liefgehad het, dat Hy sy eniggebore Seun gegee het sodat elkeen wat in Hom glo nie verlore mag gaan nie, maar die ewige lewe kan hê (Joh. 3 : 16). Uit dankbaarheid, omdat hy glo dat die woord waar is: „Ek delg jou oortredinge uit soos 'n newel en jou sondes soos 'n wolk (Jes. 44 : 22).

Dit is sy blydskap. En daarom roep hy saam met die profeet hemel en aarde toe (Jes. 49 : 13):

„Jubel, o hemele, en juig, aarde;
en berge, breek uit in gejubel!
want die Here troos sy volk
en ontferm Hom oor sy ellendiges".

Dit alles kan ons in die volle diepte daarvan nog nie begryp nie. Dit maak ook nie saak nie. Maar met kersfees vaar daar 'n gees van liefde rond wat ons ootmoedig maak by soveel liefde en ons klein laat voel by die ewige goedertierenhede van onse God;; 'n liefde wat ons beskuldig van liefdeloosheid hier en van hardheid daar, van onvergewensgesindheid en eiegeregtigheid, van hebsug en afguns.

En wie afdaal in sy eie siel en dit alles met droefheid gadeslaan, die verwonder hom nie meer oor die onreg aan Nederland of Indië of China of oor watter oorlog of watter onreg ook al nie. Hy buig maar alleen sy skuldige hoof en dank met gevoue hande en geslote oë vir soveel genade, ryk en vry en met die gesangdigter juig hy saam:

„God schenkt redding, schenkt bescherming,
Schenkt z' aan zondaars, schenkt z' ook my".

Wie sover gekom het om van homself verlos te word en los te kom van die sienlike dinge om met Moses die Onsienlike te sien, hy verstaan dit onder alles en ondanks alles, dat daar groot blydskap vir die hele wêreld en vir elkeen is, omdat Jesus Christus gebore is en sy ootmoedige bede is:

„O Christus, diepst' verlange
van elke sterweling,
met welke jubelsange
sal ons u koms besing?
Ontvlam in hierdie dae
Ons harte deur u Gees,
en skenk in welbehae
u luister aan ons fees!
„Soos Sions blye skare
sy koning kon begroet
met hoë jubelmare
en palme voor sy voet,
so sal my lied u skrede,
my hart u koms besing,
met lof en dankgebede
U juigend hulde bring".

(Ges. 106 uit die te wagte Afr. Gesangboek.)

JOH. DREYER.

OORDENKING.

'N LIG TOT VERLIGTING VAN DIE NASIES.

Luk. 2 : 32.

In die donker versterf die blydskap.
As die lig opwaak, word 'n lied gebore!
So in die Natuur: by elke nuwe dag.

Die nag wat voorafgaan wek die dood. By die aandskemering verdwyn die lig uit die vlakte en die songloed om die berge. Die bome en bos vervaag tot 'n nagwolk — die skoonheid van die skepping verlore!

Die mens trek hom terug tot rus en hy swyg; alle lewe skuil weg.

Alleen die Onheil hou wag en dool rond in die nag: en loer op sy prooi. In die donker word angs verwek in die stilte en . . . die dood.

Dan versterf die blydskap!

Maar as die lig opwaak, word 'n lied gebore!

Die berge tree uit die donker: monumente van Gods magtige skepping! Die velde ontwaak uit haar slaap tot 'n ewige ruimte en wydte. Bome en plante groei op uit die mistige skemer tot nuwe vorm en beeld. Die natuur word herbore in kleur en gloed as die lig opwaak! En daarby ontwaak ook die dier en mens en die wind.

Dan word die lied gebore!

Maar die Onheil skuil weg in sy grot — bang vir openbaring en lig en lied!

So met elke nuwe dag; so was dit met die skepping: wording van alle dinge!

In die begin was dit daar; maar oordek deur die nag — die vlaktes kaal en verlate — die berge ongekunsteld en hard — die see in die gromming van 'n afgrond! Uit die grond was nog geen boom of groeisel; oor die aarde nog geen dier of mens. — Alleen maar slaap en die dood van die eeue!

Was daar miskien toe al 'n kiem van die lewe? Gods Gees het gesweef op die waters — Lewe verwekker!

Was die Onheil miskien al gebore? Die Lewevernieler? . . .

Toe is die lig gebore. Die son aan die hemeltrans, die maan en die sterre. Dit het die werk van Gods hand openbaar: die ondeurgrondelike wonder en die samehang van die dinge. Die Skepping het uit die donker tevoorskyn getree tot beeld en vorm en skoonheid. In ligeffek en kleur en gloed is 'n magtige kunswerk gebore. Toe het ook die groensel verskyn en ontplooi, in sonlig en warmte. Daarna ook die lewe, wat wemel en loop en kruip en vlieg. En in die nuwe openbaring het ook God gekom, omkleed met majesteit en eer. Hy het die aarde deurwandel en 'n tuin beplant vir sy rusplek. God het gesien wat Hy gemaak het, en dit was goed in sy oog. God het sy liefde gegee. Maar Gods hart het verlang na 'n teëbeeld: 'n hart wat sy liefde kon verstaan en liefde kon teruggee in dankbaarheid.

En die Here het met 'n grootse gedagte besluit: Hy het die mens gemaak: na sy beeld en gelykenis — uit Gods Gees en Gods hand en Gods hart verwek!

Daarby is ook die lied gebore — 'n lied uit boom en veld en die hart van die mens.

En die Onheil? Die Onheil het hom versteek in die afgrond — sku vir die lig en liefde en Majesteit Gods. Maar in sy skuiling het hy gekook van haat en woede. Tog het hy hom bedink en beraadslaag, en toe . . . besluit!

So was dit in die Skepping!
So ook in die Herskepping!
Die Satan het besluit:—

Hy sou die mens verlei en hom skend — die kroon van Gods skepping verniel. Hy sou die lig en die lied laat versterf en die haat van God laat brand oor die mens. Hy het beraadslaag: sy gedaante verander en gekruip soos 'n slang in die donker. Toe het hy gefluister en gelieg en bedrieg en hom die wysheid van God toegeëien. Hy het hom geklee soos 'n engel van lig en sy plan van onheil gestel. Hy het sy aanslag herhaal en herhaal tot hy die mens mislei, hom verlei het in opstand teen God!

Toe het hy 'n koninkryk gestig van vernieling; van duisternis, sonde en dood. Selfs die mens in sy verval en berusting is in die hand van satan geraak.

Selfs die mens! — die kroon van sy skepping is deur satan beheers en gelei. Hy wou — dit was die plan van satan — die mens van sy afkoms vervreem; hom sy toekoms en hoop ook ontneem. Hy het die mens selfs versamel in leërmag teen God, die Skepper en Lig!

In dié donker het die lied dan ook versterf — die lied van lewe en hoop en liefde — die lied van 'n toekomsverwagting!

Maar in die nag van Volheid van Tye; toe die duisternis swaar was en dig en vrees en benoudheid geheers het — In die nag van die Volheid van Tye, toe ook die hoop begin sterf het . . . Toe het God gedink aan sy skepping — aan sy liefde wat Hy eenmaal gegee het toe hy die mens gemaak en verhef het na die beeld van sy hart en sy Gees!

Met innerlike ontferming bewoë, het God by Homself gesweer dat Hy aan die mens sal gedink in sy liefde en hom sal red uit die hand van die Dood. God het geluister: Hy het die versugting van die siel verneem uit die nag van sonde en dood. En God het besluit: Hy sal die wêreld herskep en 'n Lig laat verskyn . . .

Toe was daar tekens van die Komende Lig. — Eers die Engel van God: „Moenie vrees nie want ek bring julle „goeie tyding . . .”

Daarna die skaar van engele: „Eer aan God in die hoogste hemele en vrede op aarde, in die mense 'n welbehae!”

Daarna die boodskap: „Julle sal 'n Kindjie vind . . .”

— Die Lig van die wêreld.

— „'n Lig tot verligting van nasies . . .”

En toe die Lig opwaak word 'n lied gebore:

„My siel maak groot die Here”.

„Nou laat U, Here, u dienskneg gaan in vrede volgens u woord, omdat sy oë u verlossing gesien het, wat u berei het voor die oë van al die volke — 'n lig tot verligting van nasies . . .”

In dié Lig is God openbaar: Sy gedagtes van liefde en verlossing wat in ewigheid nooit weer vervaag nie!

En die satan? Hy het sy kragte versamel om die Lig van die wêreld te doof. Maar hy het die stryd in sy aanvang verloor: sy mag is beperk in die tye; tot dan — by die einde van dinge — Gods oordeel hom tref en verderf?

En dan sal gebore word 'n Nuwe Lied as die Lig van Gods aangesig opwaak!

W. HUYZERS.

„DIE HERVORMER”.

Die Administrasie van „Die Hervormer” word deur papierskaarste, verhoogde papier- en drukkoste gedwing om daartoe oor te gaan om vanaf die einde van Februarie 1944 „Die Hervormer” uitsluitlik te stuur aan persone wat in 1942 en 1943 of in een van die twee jare betalende intekenaars was op „Die Hervormer” of aan persone wat voortaan intekengeld betaal.

Offiseël.

Beroep Aangeneem:
Ds. P. J. J. Venter van Klerksdorp na Makwassie.

* * *

Beroep:
Ds. S. P. Viljoen van Zeerust na Eendracht.

* * *

Nagmale:
Potchefstroom: 25 en 26 Desember. 25 Des., 3 nm., Voorbereiding, 7.30 nm. Kersdiens. 26 Des. Die gewone nagmaalsdienste. Proponent P. M. Smith sal D.V. behulpsaam wees.
Carolina: 29 en 30 Januarie 1944.
Malopo: Huisbesoek Donderdag en Vrydag, 6 en 7 Jan.
Nagmaal 8 en 9 Jan. by br. Andries Pretorius.

* * *

Die Psalm- en Gesangboek in Afrikaans:
Met blydskap kan ons meld dat die Gesangboek in Afrikaans reeds in die pers is. Op 15 November is begin met die druk daarvan. Die eerste oplaag sal 100,000 eksemplare wees. In die loop van die volgende jaar sal die verkrygbaar wees. Die S.A. Bybelvereniging in Kaapstad wat dit uitgee, sal aan die Administrateur van ons kerk, die heer J. H. H. Janson in Dullstroom, die oplaag stuur wat vir die Herv. Kerk bestem is. Die verskillende kerkrade kan dan weer hulle bestellings by hom plaas.

* * *

„Van der Hoff" Re-unie.
Sal alle „Van-der-Hoff"-lede asseblief kennis neem dat „Van der Hoff" Re-unie sal plaasvind op Vrydag, 25 Februarie, om 2.30 nm., in Voortrekker-Tehuis. Persone wat 1944 begin met hulle studies om hulle voor te berei vir predikante in die Hervormde Kerk word gevra om ook teenwoordig te wees.—W. F. van der Mèrwe, Abactis.

* * *

Nuwe Scriba Pietermaritzburg
is P. Fourie, Greylingstraat 222, Pietermaritzburg.

* * *

Gelukwense Pastorie Klerksdorp:
Ds. en mevr. P. J. J. Venter word hartlik gelukgewens met die geboorte van 'n dogter op 30 Nov. Mag sy geseënd opgroei.

* * *

Ring van Heidelberg:
Bogenoemde Ring sal vergader op Standerton, 16 April 1944, om 10 vm. e.v.d.

Afgevaardigdes moet die volgende saambring: Afskrifte van lidmate- en doopregisters; huweliksafkondigingsregisters; huweliksregisters; kasboeke met banksertifikate; notuleboeke, insluitende notuleboeke van alle kommissies; jaarverslae; inventaris van gemeentelike argief. Beskrywingspunte moet ondergetekende nie later as 1 April 1944 bereik nie.—F. J. van Zyl, Scriba van die Ring van Heidelberg).

* * *

Predikantevergadering, 1944:
Neem hiermee asseblief kennis van die Predikantevergadering wat D.V. gehou sal word op 23 Februarie 1944 e.v.d. in Voortrekker Tehuis, Pretoria.

Reël asseblief vroegtydig vir losies. Tree in verbinding met dr. de Loor. Tarief is 7/6 per dag. Bring u eie handdoek saam. Daar is ook kamers beskikbaar vir getroude pare.

AGENDA.

Woensdag, 23 Februarie: 8 nm.
(i) Opening.
(ii) Verkiesing van Bestuur.
(iii) Wydingswoord; ds. J. J. Prinsloo (Johannesburg).
Donderdag, 24 Februarie: 9.30 vm. tot 12.45 nm.
(i) Lesing, ds. L. M. le Roux (O.T. Onderwerp).
(ii) Bespreking.
2.30 nm. tot 6 nm.
(i) Lesing, ds. W. van Bergen „Kerk en Sending".
(ii) Bespreking.
7.30 nm. tot 9.30 nm.
(i) Besprekingspunte:
(a) Ds. Joh. Dreyer lei in „Straatprediking".
(b) Ds. M. M. Grobler in opdrag van die Liturgiese Kom. lei in „Die formulier vir bevestiging van diakens".
(ii) Algemeen.
Vrydag, 25 Februarie:
9.30 vm. tot 12.45 nm.
(i) Lesing ds. F. J. van Zyl „Die Skrifbeskouing van Karl Barth".
(ii) Bespreking.
(iii) Afsluiting.
2.30 nm. tot 6 nm.
RE-UNIE VAN DER HOFF.

S. P. VILJOEN,
Sekretaris, Predikantevergadering.

* * *

Beroepbaar Verklaring:
Deur die H.E. Kommissie van die Algemene Vergadering is op 7 Desember 1943 toegelaat tot die Evangeliebediening en beroepbaar verklaar in die gemeentes van die Ned. Hervormde Kerk die here: A. J. van Staden, J. A. Smit, S. E. Young en P. M. Smith. Die heer P. S. Dreyer wat op 23 November 1944 23 jaar oud word, sal dan eers, soos deur die Kerkwet vereis, beroepbaar wees.

T. F. J. DREYER,
Scriba, Komm. van die Algemene Verg.

* * *

Hervormde Teologiese Studies:
Die Redaksie van „Die Hervormer" wil graag met blydskap die verskyning van die eerste nommer van die Hervormde Teologiese Studies aankondig. Die tydskrif staan onder die redaksie van die Professore J. H. Greyvenstein, S. P. Engelbrecht en B. Gemser. Dit het as onderskrif by die titel: vir die bevordering van die Bybels-Reformatoriese Teologie in Suid-Afrika.

In die merkwaardige voorwoord word die beleid van die redaksie t.o.v. die tydskrif duidelik belig. Daarin word gewys op „die begeerte na 'n eie plek om die resultate van wetenskaplike godgeleerde ondersoek van ons professore en predikante te publiseer". Die redaksie wil volgens die voorwoord eerstens terug na die Heilige Skrif as synde die bron en norm van ons Godskennis. Tweedens wil die redaksie aansluit by die groot Hervormers van die 16de eeu en derdens die teologie dien in die Hervormde Kerk. Artikels van teoloë uit die susterkerke word verwelkom. Vertoon van geleerdheid sal vermy word.

Die Studies verskyn kwartaalliks. Die Sekretariaat van die redaksie se adres is Lisdoganlaan 164, Pretoria. Die intekengeld is 12/6 per jaar. Ons beveel die intekening sterk aan.

JOH. DREYER, Redakteur.

Die Wartburg
Kerklike Berigte

Van der Hoff: Die gemeente Van der Hoff het 13 en 14 November nagmaal gevier. Ds. Booysen van Middelburg, ons konsulent, het al die dienste waargeneem. Al die preke was besonder leersaam.

Die basaar, wat Vrydagaand deur die susters gereël was, was weer 'n groot sukses. 'n Aansienlike sommetjie is weer op die wyse by die gemeente fondse bygevoeg. Die koringlyste is nog byna almal uitstaande daar die boere nog nie klaar gedors het nie.

Ons eersvolgende nagmaal is bepaal vir die tweede naweek van Maart aanstaande jaar.

C. W. v. d. Neut, Scriba.

* * *

Bloemfontein: 6 en 7 November het ons ons laaste nagmaal van die jaar gehad. En wat 'n nagmaal was dit! Saterdag was basaar. Die hele voormiddag het dit gewoel en gelewe by die basaartent. Vriende wat mekaar lank laas gesien het, het gesels, koffie gedrink en geëet, en die ywerige susters moes maar woel so wat hulle kon om voor te bly om alles te verskaf wat gevra word. 'n Mens kon sommer dadelik sien dat die gemeente van plan was om alle vorige opbringstes te oortref. En wat veral daartoe bygedra het was die feit dat ds. v. d. Berg toe hy die basaar geopen het, aangekondig het dat een van die broers 'n tjek van honderd pond by hom gedeponeer het wat alleen geïn kan word sodra die tafels 'n honderdpond opgebring het. Dit het almal laat woel. Die een het dit en die ander dat beloof en ingehandig as die bedrag moontlik kort skiet. Groot was dan ook die blydskap toe ons dominee Sondagmôre kon afkondig dat ons basaar, en dit nogal die derde in hierdie jaar, die bedrag van £521 opgebring het met net £21 uitstaande.

Soos wat die basaar 'n sukses was, so was ook ons nagmaal: Ons kerkie was vol, en goed 'n negentig persent was aan die nagmaaltafel. Ook ons slotdiens wat dikwels swak besoek word, is bygewoon deur 'n pragtige opkoms. Aan die einde van die diens het die dominee die kerkraad gelukgewens en bedank vir die goeie gees, en nadat een van die ouderlinge namens die kerkraad geantwoord het dat waar die predikant reg is, daar is ook die gemeente reg, is ons met dankbaarheid uitmekaar.—J.H.S.

* * *

Randpoort: Op 16 en 17 Oktober het die gemeente nagmaal gevier onder leiding van ds. P. J. J. Venter van Klerksdorp.

Ons wil ds. Venter hartlik bedank vir sy hulp met ons leraar se siekte.

Die volgende nagmaal sal wees D.V. die derde Sondag van Januarie 1944 wanneer ons vertrou dat ons leraar weer gesond terug sal wees.

Die adres van nuwe scriba is: M. J. van Deventer, P.K. Tarlton, Krugersdorp.

* * *

Louis Trichardt: Die gemeente het op 9 en 10 Oktober nagmaal gevier. Die opkomste was baie mooi. Die preke wat almal deur ons konsulent, ds. A. J. G. Oosthuizen van Pretoria, waargeneem is, was baie voedsaam. Ook het met die geleentheid weer 22 nuwe lidmate belydenis afgelê. Ons volgende nagmaal sal wees, so die Heer wil, op 8 en 9 Januarie 1944. Ons nuwe scriba en kassier is br. P. P. Dreyer, Bus 93, Louis Trichardt.

J. J. v. d. Merwe.

Germiston: Sondag, 21 November 1943, kan seker as een van die heuglikste feesdae in die geskiedenis van ons gemeente beskryf word. Op een dag na was dit presies ses jaar gelede dat die hoeksteen van die nuwe kerkgebou gelê was. Die oprigting van die kerkgebou, tesame met 'n pastorie, het 'n skuldelas van £14,314 op die skouers van die gemeente gebring. Hierdie bedrag is uitgewis, sodat die gemeente tans sonder skuld is.

'n Gevoel van diepe dankbaarheid lewe daar in die hart van elke gemeentelid. Die kerkraad het dan ook besluit om 'n danksseggingsdiens te bepaal, om die goedertierenhede van God te gedenk en Hom te loof en te dank. Gevolglik is die diens bepaal op 'n Sondag, naaste aan die datum van die hoeksteenlegging.

Ook is 'n spesiale kinderdiens gehou gedurende die namiddag, want ook die Sondagskole het hulle deel gedoen om die kerkskuld uit te delg. O.a. het hulle die kansel betaal. Die grootste gedeelte van die sewe-honderdtal Sondagskoolkinders het dan ook hulle hofies in diepe dankbaarheid voor die troon van God kom buig.

Sondagaand was die ruime kerkgebou van hoek tot kant stampvol gemeentelede wat in die tempel van God hulle dankbaarheid in diepe ootmoed kom betuig het. Beide danksseggingsdienste is deur ons herder en leraar, ds. J. C. du Plessis, self waargeneem. Onder sy prediking het die gemeente diep onder die indruk verkeer van die heerlike bystand en ryke genade van God. Vir die eerste keer in sy geskiedenis is die gemeente tans sonder skuld. Dat daardie reusebedrag van skuld binne ses jaar uitgedelg is, is 'n uitstaande prestasie in die geskiedenis van een van die gemeentes van ons kerk. Ons leraar het, naas God, sy dank en waardering betuig aan die gemeente vir die ongekende groei, bloei en vooruitgang. Met waardering word gedink aan die hartlikheid, liefde en toegeneentheid van alle huisgesinne, aan die welwillendheid, ondersteuning en samewerking van die gemeente as geheel. Hy het sy dank uitgespreek aan die Sondagskole, die ywer van die Sustersvereniging, die dienswillige offervaardigheid van die kerkraad, aan alle indiwiduele persone wat verantwoordelike posisies in die gemeente beklee.

Namens die kerkraad en gemeente, het oudl. M. C. Erasmus ons leraar met sy gade bedank vir hulle geseende werk in die midde van ons gemeente.

P. J. van Nieuwenhuizen, Scriba.

DIE KERKE VAN NEDERLAND ONDER DIE BESETTING.

II. Die Jare 1942 en 1943.

Dit was 'n historiese oomblik in die kerkgeskiedenis van Nederland toe in Januarie 1942 vir die eerste maal in die geskiedenis die hoogste verteenwoordigers van die Protestantse Kerke tesame met die biskoppe van die Rooms-Katolieke Kerk hulle na die besettingsowerheid in Den Haag begewe het om by die sekretaris-generaal van justisie, die N.S.B.-en professor Schrieke, in gesamentlike protes ingehandig en 'n audiënsie by die rykskommissaris Seyss Inquart aan te vra. In hierdie adres protesteer die gesamentlike Nederlandse Kerke veral teen drie onregmatighede: 1. die byna algehele regteloosheid in die land waardeur elkeen aan alle moontlike regsverkragting blootgestel is; 2. die mishandeling van hulle wat van Joodse afstamming is; 3. die opdring van die nasionaal-sosialistiese lewens- en wêreldbeskouing, wat — soos die Kerk sê — slegs deur 'n klein deel van die Nederlandse volk aangehang word,

PRESTASIES VAN DIE VOORTREKKERS No. 4

'n Groot Trek eindig—wanneer die „Beloofde Land" bereik word

NADAT hulle afsonderlik gereis het, het die geselskappe van Johannes van Rensburg en Louis Trichardt by die samevloeiing van Elandspruit en die Vaalrivier ontmoet. Hulle was die eerste om Die Transvaal te bereik met die doel om daar hul tuiste te maak.

In hul stryd na hul „beloofde land" het die Voortrekkers ongeëwenaarde prestasies van dapperheid en weerstandsvermoë behaal, en hulle het onsegbare moeilikhede en ontberings deurgemaak. Nogtans het hulle dit altyd reggekry om 'n paar geriewe soos hul tradisionele koppie koffie, te behou.

Hoe sou daardie moedige reuse van die verlede tog nie die ryk welriekendheid en sterkte van „Trekker" Gemengde Koffie geniet het nie. Geurig en welriekend, is „Trekker" 'n volk se keuse as hul nasionale tradisie. Probeer die vanaand!

„TREKKER"

GEMENGDE KOFFIE

RYK • STERK • GEURIG

aan die volk in sy geheel en dit van bo af. Hierdie protes is tereg genoem: is historiese dokument van Hollandse weerstand.

Op hierdie historiese eerste gesamentlike aksie het 'n tweede gevolg in April 1942, toe die Sinode van die Nederlandse Hervormde Kerk en die Rooms-Katolieke Episkopaat op Sondag die 19de van die maand van die kansels van hulle kerke in herderlike skrywe van gedeeltelik gelykluidende inhoud laat voorlees het. Die gelykluidende gedeelte verwys na die grote besorgdheid van die kerke oor die aantasting van drie grondslae van die volkslewe: die geregtigheid, die barmhartigheid en die vryheid van gewete en oortuiging, aldrie veranker in die Christelike geloof. Daarna gee elkeen van die twee kerke 'n eie boodskap vir haar lede. Die Hervormde Kerk protesteer teen die ingrype deur die besetter op die gebied van die Christelike onderwys deur die opheffing van die Skoolraad vir die skole met die Bybel en van die Vereniging vir Christelike Volksonderwys, asook teen die ingrype in die werk van die Christelike barmhartigheid deur die roof deur die besettingsowerheid van die inrigtings van die Christelike Vereniging vir die verpleging van lyers aan vallende siekte, Meer-en-Bosch en Bethesda-Sarepha. Die Rooms-Katolieke Kerk protesteer teen die verpligting tot toetrede tot die sogenaamde Arbeidsdiens, wat in diens staan van die nasionaal-sosialisme, 'n wêreldbeskouing — sê die biskoppe — lynreg in stryd met die Christendom.

In die midde van die jaar 1942 word dit duidelik dat die besettingsowerheid vir geen regsverkragting en gewelddaad jeens die Joodse volksdeel meer terug sou deins nie. Op 30 Junie is bepalings uitgevaardig waardeur die Joodse burgers volkome van regte beroof is en die uitoefening van amper elke beroep tot dié van straatventer toe vir hulle onmoontlik gemaak is. Op 23 Julie is 'n begin gemaak met die maatreël wat ons aan die tye van Assiriese wreedheid terug laat dink, die deporteer van die eerste groep van 60,000 Joodse Nederlanders na Pole en Rusland en die konfiskasie van al hulle eiendomme deur die besettingsowerheid. Dat die kerke by hierdie dade van uiterste onbarmhartigheid nie werkeloos kon toesien nie, was uit hulle vorige handelinge te verwagte. In dieselfde Juliemaand het verteenwoordigers van die Protestantse en Rooms-Katoelieke Kerke 'n petisie aan generaal Christiansen gestuur om versagting van hierdie maatreëls te bepleit; en terselfdertyd is 'n herderlike skrywe in die kerke voorgelees waarin teen hierdie maatreëls geprotesteer is.

In Februarie 1943 kom die groot aanslag op die Nederlandse studerende jeug, toe op die 6de van die maand die Duitse polisie die klaskamers van die Universiteite binnestorm en 1,600 studente opgelig het en na die kamp te Vught weggevoer het vir deportasie na die Duitse arbeidsdiens. Twee weke na hierdie brutale aanslag op die studerende jeug was die kerke reeds weer gereed met 'n gesamentlike aksie. In die derde week van Februarie is 'n gesamentlike skrywe van die Protestantse Kerke en die Rooms-KatoliekeKerk aan die rykskommissaris gestuur en die vernaamste inhoud daarvan is op Sondag 21 Februarie van die kansels voorgelees. Opnuut klae die kerke daarin oor die aantas deur die besettingsowerheid van die grondslae van ons Christelike volkslewe: geregtigheid, barmhartigheid en vryheid van lewensoortuiging. Hulle wys die owerheid daarop dat ook hy onderworpe is aan die wet van God en op die sondes wat hy by die uitoefening van sy mag begaan het. Hulle verwys na sewe vorme van aantasting van hierdie beginsels deur die besettingsowerheid, wat reeds tevore onder die aandag van die besettende mag gebring is. Hierdie sewe is: die toenemende regteloosheid; die tot die dood toe vervolg van Joodse medeburgers; die opdring van 'n lewens- en wêreldbeskouing wat lynreg in stryd is met die Evangelie van Jesus Christus; die verpligte arbeidsdiens as 'n nasionaal-sosialistiese opvoedingsinstituut; die gedwonge te werk stel van Nederlandse arbeiders in Duitsland; die ter dood bring van gyselaars; die gevangeneem en gevange hou van vele, onder andere van kerklike ampsdraers onder sodanige omstandighede dat reeds 'n ontsettende aantal in die konsentrasiekampe die offer van hulle lewe moes bring. Hierop vervolg die kerke: „ Tans het daarby gekom die as slawe opjaag, vang en wegvoer van duisende jong mense ". Die kerke waarsku hulle lede dat medewerking met die besetter in hierdie saak teen die Woord van God en vir die gewete ongeoorloof is.

Miskien was dit 'n gevolg van hierdie aksie dat die gevange studente stadigaan in groepies weer vrygelaat is — wat egter slegs 'n skynbeweging was, want alleen hulle wat voor 10 April 'n verklaring van lojaliteit aan die Duitse besetting sou onderteken, sou ongehinder hulle studies kon voortset. Op 15 April het bekend geword dat soveel as 85 persent van die Nederlandse studente geweier het om die lojaliteitsverklaring te teken.

Die grootste aanslag op die mannekrag van Nederland het plaasgevind teen die einde van April en in die eerste Meidae van hierdie jaar. Op die 29ste April is 'n bevel van generaal Christiansen uitgevaardig waarby al die lede van die voormalige Nederlandse leër terstond opnuut in krygsgevangenskap weggevoer moes word. Die beroeringe as gevolg van hierdie nuwe skreiende onreg het al gou talrike teregstellinge as gevolg gehad. 'n Volledige opstand teen die besettingsowerheid wat bloedig onderdruk is, was die gevolg van hierdie poging tot breking van die ruggraat van die manlike bevolking.

Of hierop 'n gesamentlike aksie van die kerke gevolg het, het my nie duidelik geword nie. Wel is seker dat op Sondag 16 Mei in die Hervormde, Gereformeerde en Rooms-Katolieke Kerke herderlike boodskappe gelees is na aanleiding van die bloedige onderdrukking van hierdie sogenaamde opstand en van die aanslag van die besetter op die Nederlandse manne. Uit aldrie die herderlike briewe blyk die diepe verslaenheid en skrynende smart en tegelyk die waarlik christelike lydensbereidheid en geloofsmoed van die Nederlandse christene. Die verklaring van die Hervormde Kerk begin so: „ Die aanblik van ons lydende volk vervul onse harte met brandende smart. Die Algemene Sinode roep daarom op tot die gemeenskaplike gebed. Deur die sedert April aangekondigde maatreëls het tallose mense in die diepste nood geraak. Die ellende onder die verwante van die slagoffers, die sorg en spanning wat ons begin Mei moes verdra, die droefenis in vele gesinne waarvan studerende seuns weggevoer is of waarvan vaders, seuns en broers binnekort in onvrywillige diens opgeroep is, verdoof onse siele. Op elkeen van ons druk swaar die las van wat ons as 'n skreiende onregverdigheid aanvoel ". En dit eindig met die woorde: „ Ons sal geen vrede hê as ons die toekoms nie soek in Hom nie wat sê: „ Vrees vir niks wat jy sal ly nie; en: Wees getrou tot die

Pretoria Wholesale Wine & Spirit Co., (Edms.), Bpk.

Telefoon 2-6795. Posbus 366.

Queenstraat 75, Pretoria.

Alle pryse teen Groothandel.
Spesiale vermindering vir Huwelikspartye,
Pieknieks en Huispartytjies.

Vin Mar
THE EQUAL OF FRENCH CHAMPAGNE
Vin-Mar

6/6 PER BOTTEL.

GEBRS. GOODMAN BPK.

EERSTEKLAS SNYERS EN MANS-UITRUSTERS.

Posbus 491. Foon 2-3521.

Kerkstraat - Wes 78-80, Pretoria.

(Langs OOM PAUL se ou Woonhuis.)

BESOEK ONS VIR :

Mans pakke klere, Worsted Flannel broeke, Sportbaadjies, Khaki- en Doringdraadbroeke (nie Regulasie maak nie), Khaki hemde, vol maak, Wit en gekleurde uitgaan hemde.

Alle klaste van mans-, dames- en kinderskoene teen billike pryse in voorraad.

Groot sortering Dames Tabberd-materiaal van aantreklike patrone nog in voorraad.

Alle benodigdhede in mans-, dames- en kinderklerasie nog in voorraad.

Ons kan ongelukkig nie meer monsters van mansklere stuur nie.

BOERSTRA'S

VIR KWALITEIT BROOD EN KOEK

KERKSTRAAT 242 — TELEFOON 2-3647
PRETORIA.

VOORTREKKER WINKEL

Die Eg Afrikaanse Mansuitrusters
KERKSTRAAT 171 — PRETORIA
(Regoor die Groot Poskantoor)
—— KOM EN BESOEK ONS ——

Mans Flannel Sportpakke, Lig- en Donkergrys £4.17.6
Mans Gestreepte Hemde, Vas Harde Boordjies, 13/6
Mans Gestreepte Hemde, Vas Sagte Boordjies, Gewaarborg vir 6 maande 12/6
Seuns Gestreepte Gaberdine Pakkies Klere, 0000 34/-, Styg 2/- nommer.
Mans Bruin Gestreepte Werksbroeke, 17/6, 19/6 en 23/6, Gewaarborg vir 6 maande.
Mans Gaberdine Werkshemde, Donker- en Liggrys, ook in Khaki, 18/6, Gewaarborg vir 6 maande.
Lakens (Linen Finish) Gewaarborg vir 5 jaar,
60 x 90 18/9 elk.
80 x 96 21/9 elk.
Slope ...... 4/3 elk.
Mans Wit Gestreepte Sy Poplin Hemde, Vas Harde Boordjies 19/6
Mans Felt Hoede, Nos. 7, 7⅛ en 7¼, Grys, Bruin en Donkerblou 14/6
Mans Khaki Broeke 21/-
Ons kan nie meer Monsters stuur nie.
Sluit Posgeld in: Pakke Klere 2/6, Lakens 1/-, Slope 3d., Broeke 1/-, Hemde 6d.

Nou gereed !

VIER JULLE FEESDAE

Oordenkings vir die Christelike feesdae en ander besondere geleenthede. Versamel deur
DS. JOH. DREYER
met medewerking van professore en predikante van die Ned. Herv. Kerk.
Hierdie preekbundel wil help voorsien in die behoefte wat daar bestaan aan oordenkings vir die verskillende Christelike feesdae.
Prys 6/6, posvry 7/-.
Bestel by die Uitgewers :

J. L. van Schaik, Bpk., Pretoria
LIBRIGEBOU, KERKSTRAAT — Posbus 724.

dood toe en Ek sal jou die kroon van die lewe gee" (Openb. 2 : 10).

Die Rooms-Katolieke Kerk verklaar: „Steeds swaarder word die beproewinge wat die vaderland tref. 'n Wêreldbeskouing wat lynreg in stryd is met die christendom, word reeds drie jaar aan ons volk opgedring. . . . Tans is die hoogtepunt bereik: alle weerbare manne wat maar enigsins gemis kan word sal weggehaal word. Dit is deportasie op groot skaal soos die wêreld in christelike tye nog nie geken het nie. Ons moet daarvoor teruggaan tot die tye van die Babiloniese ballingskap. . . . Die nageslag sou dit ons ewig as 'n skande aanreken as ons hierdie onreg stilswygend sou aansien. . . . Dit word wel voorgestel asof alle christene die plig het om teen die bolsjewisme te veg. Dit is slegs 'n leuse. Wie werklik die deur die Pous so sterk veroordeelde „goddelose kommunisme" wil beveg, moet nie die christendom op alle moontlike wyse onderdruk, soos die nazisme dit doen nie, wat die christendom wel nie bloedig vervolg nie, maar tog sy lewenskrag verstik. . . . Nee, die enigste mag wat wesenlik die kommunisme kan beveg, is nie die nazisme nie, maar die christendom. Want niemand kan 'n ander fondament lê as wat daar gelê is nie: dit is Jesus Christus".

Die laaste gesamentlike aksie van die Nederlandse kerke waarvan ons op die oomblik kennis dra, is dié wat in die nommer van „Vry Nederland" van 19 Junie van hierdie jaar vermeld word en is 'n gesamentlike protes van 9 Nederlandse Kerke by die rykskommissaris teen die gruweldaad van die sterilisasie van met christenvroue getroude Jode. Behalwe die bogenoemde agt kerke is nou ook die Hersteld Evangelies Lutherse Kerk onder die protesterendes. Die toon van hierdie skrywe is baie verontrus: „Tans speel 'n gebeurtenis hom af wat so verskriklik is, dat ons ons nie kan weerhou om in die Naam van onse God hierdie woorde tot uwe eksellensie te rig nie. . . ." Die veroordeling van die skandelike maatreël is baie prinsipiëel en in kras bewoordinge: „Sterilisasie is die laaste konsekwensie van die ante-christelike rassebeginsel wat nasies vernietig, en van 'n grenselose selfverheerliking". Baie duidelik word aan die rykskommissaris die waarheid voorgehou as verklaar word: „Vir u geld netsoos vir alle mense — en in die besonder vir u omdat die toeval wil dat u in hierdie hoë amp geplaas is — die gebooie van God, die Regter van die ganse aarde".

Die benarde toestand van die christenheid in Nederland kom sterk tot uiting in 'n rondskrywe van die Classis Utrecht van die Gereformeerde Kerke aan die andere classes, waarin staan: „Die hel skyn losgebreek en met fanatiek-duiwelse konsekwente hartstog word geprobeer om die laaste nasionaal-sosialistiese doelstelling te verwesenlik". Die Classis bring die geloofsgenote onder die oog dat verskillende in die land, selfs onder die christene, nog teveel probeer om 'n vergelyk te tref en hulself deur oorwegings van opportuniteit laat lei; daarom voel die Classis hom gedronge om nogmaals met die grootste nadruk daarop te wys dat die christene in gewete verplig is om hulself teen die tirannie van hulle wat die leer van Christus met die voete vertree, te verset. Die Classis eindig met die bede: „Mag God aan ons almal sy genade en die krag van sy Heilige Gees gee om sonder bravado en ver van die soek van die martelaarskap, in stille eenvoud getrou te wees".

B. GEMSER.

BYBELKENNIS-EKSAMEN.

Naamlys van geslaagde kandidate in die Bybelkennis-Eksamen wat gehou is op 25 September 1943.

Die volgende kandidate het die hoogste punte behaal:—

Laer A.—D. Smit, Waterval Bo; R. Engelbrecht, Zwartruggens; J. Reinierse, Waterval Bo; en A. Ellerman, Heidelberg.

Laer B.—H. M. Venter, Pietersburg; M. M. Burchardt, Boksburg; en J. Fourie. Germiston.

Hoër Afd.—T. F. Dreyer, Heidelberg; M. M. Venter, Pietersburg; Ph. Prinsloo, Bronkhorstspruit.

Hoogste Afd.—B. v. d. Merwe, Potchefstroom, S. J. Prins, Zeerust; D. J. Dreyer, Heidelberg.

Gemeente Bethal:

Laer A.—Met hoogste lof: C. Kidson, G. van Rooyen. 1ste Klas: J. Pretorius, F. v. Rooyen, J. Willemse.

Laer B.—Hoogste lof: A. Venter, H. Venter. 1ste Klas: E. v. d. Berg.

Hoogste Afd.—2de Klas: J. P. Oberholzer. 3de Klas: F. Erasmus.

Gemeente Boksburg:

Laer B.—Hoogste lof: M. Coertze, A. Grobler, M. E. Kruger. M. M. Burchardt, E. v. Rensburg. 1ste Klas: S. F. Botha, D. H. Beets, E. Cloete, S. C. L. Horn, S. L. Marais, E. H. Nel, G. Piek, G. P. v. d. Westhuizen. 2de Klas: J. J. Cloete.

Hoër Afd.—1ste Klas: C. Coertze.

Hoogste Afd.—1ste Klas: J. J. L. Scholtz. 2de Klas: J. S. Marais, S. S. Nel. 3de Klas: A. J. Kruger.

Gemeente Bronkhorstspruit:

Laer A.—Hoogste lof: A. v. Emmenis.

Hoër Afd.—Hoogste lof: Ph. Prinsloo. 1ste Klas: J. Boshoff, H. du Toit, A. Engelbrecht, G. Holtzhausen, S. Holtzhausen, P. v. d. Merwe. 2de Klas: M. Koekemoer, L. Kruger, M. Prinsloo. 3de Klas: W. Potgieter.

Hoogste Afd.—1ste Klas: A. Booyse, W. Christianie, R. Grobler, D. O'Kelley, S. Riekert. 2de Klas: H. Bronkhorst, G. de Wagter, Ph. Jordaan, H. Lourens, S. Prinsloo, G. Roets, H. Roets, J. Snyman. 3de Klas: W. Bronkhorst, J. Hattingh, D. Muller, M. O'Kelley, S. Potgieter, P. Snyman.

Dohne:

Hoogste Afd.—1ste Klas: I. L. Botha.

Gemeente Germiston:

Laer A.—1ste Klas: B. Evert, M. Kern.

Laer B.—Hoogste lof: J. v. d. Westhuizen, J. M. de Villiers, M. M. Barnard, S. G. Lubbe, J. D. Fourie. 1ste Klas: J. Henning, J. Havenga, S. Havenga, J. H. le Roux. 2de Klas: H. Helberg, J. Basson, A. Strydom, C. Jacobs, C. J. Erasmus.

Hoër Afd.—1ste Klas: Johannes Niehaus, R. G. Lubbe. 2de Klas: E. Oosthuizen. 3de Klas: S. Venter, M. Grace, E. Erasmus, H. J. C. Lubbe, J. L. v. d. Westhuizen, C. P. du Preez.

Hoogste Afd.—3de Klas: W. Lombaard, M. J. de Villiers, A. A. Venter.

Gemeente Heidelberg:

Laer A.—Hoogste lof: A. Ellerman, S. Koekemoer. 1ste Klas: C. Brits.

Laer B.—Hoogste lof: M. Brits, L. Ellerman, K. Nortje en G. P. Jacobs. 1ste Klas: D. Rosslee, G. Brits, B. C. Greyling, C. Watt. 2de Klas: J. G. Koekemoer.

Volkskas

is u eie

BANK!

VOLKSKAS (Koöp.), BEPERK
(Opgerig kragtens die Koöperatiewe Wet)
Hoofkantoor :
VOLKSKAS-gebou, Sentraalstraat,
PRETORIA.

ARBEIDSAAMHEID

Die Volk se Bank.

Dag en Nag Telefoon 2-5402. Posbus 572.

E. J. GROBBELAAR
EN SEUNS
Begrafnis Ondernemers en Balsemers,
V.S.A. en B.I.E.
KOCHSTRAAT 219-221

Gereg. Kantoor van die „ E. J. GROBBELAAR
BEGRAFNIS FONDS (EDMS.), BPK."

Vereeniging Meule en Kompanie Bpk.

Vervaardigers van beroemde
E P O L Gebalanseerde Rantsoene.

Volledige besonderhede en gratis boekie oor die voeding van PLAASDIERE op aanvraag van Departement van Dierevoeding.

Posbus 3006. **Foon: 33-6273/4/5/6/7**
Tel. " Vermilco ". JOHANNESBURG.

STUKKENDE LOKOMOTIEWE

tref ons almal !

Geen land kan as 'n beskaafde gemeenskap voortbestaan tensy sy goedere gedurig per spoor en pad tussen die hawens en binneland en dorp en distrik vervoer kan word nie.

In oorlog- net soos in vredestyd, bly die transportwese lewensbelangrik en word lokomotiewe, asook die fabrieke waar hulle gemaak word, noodwendig die trefpunte van vernietiging.

As die oorlog oor is sal die skade wat aan oorsese spoorverbindings berokken is eers herstel moet word eer dit moontlik sal wees om 'n enkele nuwe lokomotief na Suid-Afrika te stuur.

Daar is twee maniere om lokomotiewe buite werking te stel. Met ons oorlogspoging het ons baie daartoe bygedra om een daarvan af te weer. Ons maak alle moontlike voorsorg om die ander te voorkom . . . vernietiging deur ooreising. 'n Lokomotief is 'n masjien wat onder hewige spanning werk. Diens en herstelwerk kan wel die lewe daarvan verleng, dog nie vir 'n onbepaalde tyd nie. Aangesien spoedige vervanging buiten die kwessie is, moet ons trekkrag bespaar en dit kan alleen geskied deur die aantal passasierstreine te verminder, al sou dit meebring dat 'n groot aantal passasiers daardeur ongerief sal moet verduur. Daar bly g'n ander keuse oor nie.

Goedere- en troepevervoer kry voorkeur, want ons nasie moet voortbestaan en beskerm word. Afgesien van hierdie voorbehoud, ontsê ons u nie die voorreg om te reis nie, hetsy vir sake of vakansie, in sover ons beperkte plaasruimte dit toelaat, maar ons dring in u eie belang by u aan om slegs te reis wanneer dit absoluut noodsaaklik is.

MOENIE REIS TENSY DIT NOODSAAKLIK
IS NIE.

Suid-Afrikaanse SPOORWEË

Hoër Afd.—Hoogste lof: T. F. Dreyer. 1ste Klas: E. P. Greyling. 2de Klas: J. W. Olivier, W. Gouws. 3de Klas: A. G. W. Greyling, S. J. Jacobs, S. J. Koekemoer.

Hoogste Afd.—Hoogste lof: D. J. Dreyer. 1ste Klas: J. Engelbrecht, D. van Niekerk. 2de Klas: W. P. Uys. 3de Klas: J. J. Greyling, C. Strydom, G. Bierman.

Gemeente Heilbron:

Laer A.—Hoogste lof: A. Labuschagne, O. Haling. 1ste Klas: R. Germishuysen.

Laer B.—Hoogste lof: A. Smit, K. Mouton, L. Labuschagne. 1ste Klas: K. Smit, S. Smit, H. Germishuysen, J. Mouton.

Hoër Afd.—2de Klas: C. Labuschagne.

Gemeente Krugersdorp:

Laer A.—Hoogste lof: M. Oosthuizen, J. Prinsloo. 1ste Klas: No. 1002. 2de Klas: S. Visser, G. Oosthuizen. 3de Klas: No. 1001.

Laer B.—Hoogste lof: J. Oosthuizen, H. Venter. 1ste Klas: L. Prinsloo, K. v. Vuuren. 2de Klas: B. Frey.

Hoogste Afd.—1ste Klas: L. de Preez, A. Rossouw. 3de Klas: G. Jacobs, J. Moore, B. Potgieter, M. Roos, J. v. Vuuren, F. v. Rensburg.

Gemeente Lichtenburg:

Laer A.—Hoogste lof: J. Pretorius, J. v. d. Westhuizen. 1ste Klas: J. Otto, L. Badenhorst. 2de Klas: A. Kleynhans. 3de Klas: J. Seyffert.

Laer B.—1ste Klas: N. Grimbeek. 2de Klas: M. Seyffert, T. Steyn, N. Smith.

Hoër Afd.—2de Klas: S. Grimbeek. 3de Klas: J. du Toit, A. Jacobson, P. du Plessis.

Hoogste Afd.—1ste Klas: N. Nieuwoudt. 3de Klas: Th. v. d. Colff, H. Coetzee.

Matlapein:

Laer B.—Hoogste lof: D. J. Cronje.

Noordelike Pretoria:

Laer A.—Hoogste lof: H. J. Groenewald, P. Bodenstein, A. v. Straten, M. Korf, M. Swanepoel.

Laer A.—1ste Klas: M. Buys, M. Pretorius, B. Dreyer. 2de Klas: J. v. Rooyen. 3de Klas: R. Wolfswinkel, M. Borman.

Laer B.—Hoogste lof: C. G. Coetzee, L. Prinsloo, J. Bodenstein. 1ste Klas: L. Stone, M. Meyer, J. Groenewald, I. Deetlefs, J. v. d. Linde, M. Dreyer, A. v. Heerden, J. v. Heerden, J. Wolfswinkel, F. v. Schalkwyk, C. J. Viljoen. 2de Klas: M. Oosthuizen, F. Slabbert, P. Smit, S. Eksteen, A. Muller, A. Grobler, M. Herbst, J. Troskie, G. Skimpers, G. Grobler, P. J. Rossouw, S. Smit, C. v. d. Vyver, J. Pretorius, J. de Beer, H. Frylinck, P. de Beer, F. Wolfswinkel. 3de Klas: M. Beukes, M. Coetzee, J. Smit, H. de Bruyn, D. v. Niekerk.

Hoër Afd.—1ste Klas: R. du Plessis. 2de Klas: A. Coetzee, S. Nortjé, A. Greyling, A. Marais, M. v. d. Vyver, G. Swanepoel, H. Roos. 3de Klas: L. Marais.

Hoogste Afd.—2de Klas: P. Frylinck, J. Dreyer, M. Dreyer.

Pietersburg:

Laer A.—Hoogste lof: P. D. Grundlingh. 1ste Klas: J. Grobler, J. de Beer, L. Marais. 2de Klas: S. Enslin. 3de Klas: C. A. Jacobs.

Laer B.—Hoogste lof: H. du Preez, P. v. Rooyen, H. Venter. 1ste Klas: P. Barkhuizen, M. Botha, H. Muller, F. Steenberg, E. Venter, A. Smith, J. v. Waveren. 2de Klas: A. de Beer, L. Phillipson, M. v. Zyl, J. Bakker, J. Enslin. 3de Klas: C. Barkhuizen.

Hoër Afd.—Hoogste lof: M. M. Venter. 2de Klas: M. le Roux, J. Venter. 3de Klas: H. Mynhardt, H. Steenberg, A. v. Rensburg, A. G. van Rooyen.

Potchefstroom:

Laer A.—1ste Klas: P. v. Biljon, J. Jansen.

Laer B.—Hoogste lof: A. Watt. 1ste Klas: C. v. d. Vyver, F. Erasmus, G. Lindeque, L. v. Biljon, W. Guse, J. du Toit. 2de Klas: C. Nel. 3de Klas: B. Smith.

Hoër Afd.—1ste Klas: J. v. Baalen, A. v. Baalen. 2de Klas: N. Dreyer, C. Botha, P. v. d. Berg, J. v. Vuuren. 3de Klas: A. le Roux.

Hoogste Afd.—Hoogste lof: B. v. d. Merwe. 3de Klas. A. Smit.

Suurfontein:

Laer B:.—1ste Klas: S. Smit, P. Snyman. 2de Klas: M. Pieterse, F. O'Kelley, F. Snyman. 3de Klas: H. Pieterse, C. Beukes.

Hoër Afd.—2de Klas: M. Duvenage. 3de Klas: J. Smit, W. v. Wyk.

Waterberg:

Laer A.—1ste Klas: F. Nel.

Laer B.—2de Klas: M. Nel.

Hoër Afd.—2de Klas: L. C. v. d. Merwe.

Waterval Bo:

Laer A.—Hoogste lof: P. Rossouw, F. Strydom, E. Reynierse, J. Reynierse, A. Pretorius, J. Swart, Dirkie Smit.

Laer B.—Hoogste lof: T. Rossouw, A. v. d. Merwe, F. v. Niekerk. 1ste Klas: M. Grobler, I. v. Vuuren, J. Swart, A. Strydom, F. v. Kraayenburg. 2de Klas: A. v. Schalkwyk.

Hoër Afd.—1ste Klas: I. Swart, J. Rossouw. 2de Klas: S. v. Kraayenburg, C. v. Schalkwyk, W. Piek.

Witbank:

Laer A.—Hoogste lof: G. Grove, H. Groenewald, R. Groenewald, C. Coertze, P. Booyse.

Laer B.—1ste Klas: E. Grove, B. Steyn, C. Barnard, F. Botes, R. W. Visser. 2de Klas: C. Haugh, M. Botes. 3de Klas: Th. Moolman, M. Schoeman.

Hoër Afd.—3de Klas: P. Gunther.

Hoogste Afd.—2de Klas: J. H. Visser, J. J. Stephens.

Zeerust:

Hoër Afd—1ste Klas: M. Grobler.

Hoogste Afd.—Hoogste lof: M. Oosthuizen, S. J. Prins. 1ste Klas: C. Mans, N. Swart, W. v. d. Merwe. 2de Klas: W. L. Coetzee. 3de Klas: S. Jacobs, J. Klein.

Zwartruggens:

Laer A.—Hoogste lof: R. Engelbrecht, H. Steyn, N. Barnard. 2de Klas: A. v. Sittert.

Laer B.—Hoogste lof: D. Steyn, J. Engelbrecht. 1ste Klas: A. v. Rensburg. 2de Klas: E. de Beer.

Hoër Afd—1ste Klas: D. v. Staden. 2de Klas: P. Kachelhoffer, A. Botes, T. Cronje, L. Breedt.

Hoogste Afd—1ste Klas: A. Venter, J. Naudé, A. Mans. 2de Klas: S. Jordaan.

C. G. COETZEE,
Sekretaris, Bybelkennis-Eksamen.
Sewendelaan 979, Wonderboom-Suid,
Pretoria, 7 Desember 1943.

DIE VREDEVORS.

Want 'n Kind is vir ons gebore, 'n Seun is aan ons gegee; en die heerskappy is op sy skouer, en Hy word genoem . . . Vredevors.—Jes. 9 : 5.

Dit was op die Kersfees van 1918, aan die einde van die vorige groot wêreldoorlog, dat 'n groep manne wat vantevore vyande was, saamgekom het as vriende. Hulle het mekaar kersgeskenke gegee, saam kersliedere gesing en hande geskud. Dit was soldate van Engeland en Duitsland, wat mekaar in Niemandsland ontmoet het op Kersdag. Wat hulle gedoen het was minagting van die krygsdisipline; hulle het met die vyand verbroeder, maar hulle het voor die hele wêreld getuig dat Kersfees niks te doen het met oorlog nie. En ons kom vandag tot die Kersfees met dieselfde gevoelens. Ons nader die einde van 'n jaar wat geskiedenis gemaak het. Grenslyne is verskuif, leërs het opgeruk en geveg, dood en verderf is oral gesaai. In ons vreedsame huise is menige stille traan gestort. Die opgewonde en opgewekte kersvreugde bevredig nie meer nie. Kersfees is die dag dat ons moet saamkom as Christelike manne en vroue; dat ons by vernuwing ons geloof betuig en beleef, dat God uit een bloed al die nasies van die mensdom gemaak het om oor die hele aarde te woon. In tye soos hierdie kry ou woorde nuwe betekenisse. Welhaas sketter die tone van die engelesang opnuut uitdagend: „Vrede op aarde, in die mense 'n welbehae"! So alleen kan daar eer aan God in die hoogste hemele wees.

As Jesus nou Vredevors genoem word, is dit nie net maar 'n holle klank nie? Die wêreld gee tog geen ag op sy vorstelike aanspraak nie. Hy word nie as Vredevors erken nie; die wêreld het wel ander vredemakers en vredesdissipels en vredebouers wat ons aarde wil omtower. Wanneer die ou Simeon daar in die tempel die Kindjie in sy arms neem dan loof hy God omdat sy oë die verlossing gesien het. Hy weet dat hierdie Kindjie Gods verlossing is, hierdie hulpelose Kind, toevertrou aan die sorg van 'n nederige eenvoudige vrou; hierdie Kind, die nog nie-sprekende Woord van God, wat in die begin by God was. Dit was 'n waarheid, nie sigbaar vir die oog nie, dog slegs aanneembaar deur die geloof. Lank het Simeon gewag vir die vertroosting van Israel en nou weet hy dat die uur gekom het, omdat God dit aan hom gesê het. Die heerskappy is op sy skouer, en Hy word genoem: Wonderbaar, Raadsman, Sterke God, Ewige Vader, Vredevors. Tweeduisend jaar was nie voldoende vir die wêreld om hierdie aansprake te erken nie. Die koerante vertel nie van sy heerskappy nie. Die vorste van die aarde ewemin. Alleen die geloofsoog sien Hom soos Hy is.

Ons het die taak te vervul om die uitdaging wat tot ons kom in die engelesang — die vrede op aarde te aanvaar en te verwerklik. Tot die Christuskind moet ons bring die vredesoffer wat hom toekom. Maar hoe sal ons vrede bring tot 'n beangste wêreld? Ten eerste deur vrede te soek op die plek wat die naaste aan elkeen van ons is, in ons eie harte, in ons eie huise. Toe ons bewus geword het van die noodsaaklikheid van wêreldvrede het ons dit op die verkeerde plek gaan soek. Ons het dit gaan soek in konferensies tussen nasies en nasies, in samesprekings tussen die grotes van die aarde, waar ons dit eintlik moes voorberei in ons eie huise. Die eerste voorwaarde is dat ons self vredemakers moet wees. As die liefde van God in ons harte uitgestort is, dan is dit vanself in ons huise, in ons dorpe, in ons stede, op ons plase, in ons gemeentes en daarvandaan versprei dit oor ons lande en state, ja in die hele wêreld. Nooit kan dit die teenoorgestelde rigting volg nie, nl. van die groot wêreld na die eie hart nie. Ons word teveel aangegryp deur die gruwele van die wêreldoorlog, te min deur die gruwele wat ons omdra in ons eie harte, en wat omgaan in ons eie huise. „Kyk hoe 'n groot hoop hout steek 'n klein vuurtjie aan die brand. Die tong is ook 'n vuur, dit steek die hele lewensloop aan die brand en word uit die hel aangesteek". Die eerste voorwaarde vir vrede is dat ons onsself beheers en met mekaar saam leef in die gees van Christus, wat die Vredevors [illegible]. Hoe kan ons verwag dat groot nasies beledIginge sal verdra en onreg sal gedoog, as ons self nie eers geleer het dat 'n sagte antwoord die grimmigheid afkeer nie? Nooit sal ons oorlog kan voorkom op grootskaal nie as ons dit nie eers in die klein by ons eie huis en by ons eie haard geleer het nie.

So sal ons dan terwyl ons vrede soek in ons eie huise dit ook soek op die groot wêreldtoneel, tot aan die uiterste eindes van die aarde. Dan moet dit ook uitsprei soos 'n wêreldbrand, maar dan nie meer om te verteer en te verband nie, dog om te red en te behou. Die groot taak is dit dat ons in hierdie dae van wolke en donkerheid die uitsig nie sal verloor nie; as daar geen uitsig oorbly nie dan kom ons om.

Die Israeliete kon die beloofde land een hele geslag eerder ingaan as wat hulle gedoen het. Toe hulle dit die eerste maal nader het hulle verkenners uitgestuur om die land te verken. Dit groot meerderheid het die moeilikhede en besware beklemtoon maar twee was daar, Josua en Kaleb wat oor die besware heengesien het. Hulle het die land van melk en heuning aanskou en was gedagtig dat die Heer aan hulle kant was. Toe die verslag van die meerderheid byval gevind het, het hulle tog hulle uitsig bly behou, en in hulle hart bewaar. Hulle het daarvan gepraat en daarvoor bly werk, en toe die tyd aangebreek het het hulle 'n verenigde volk agter hulle gehad. Eendag, dit mag moontlik gou wees, dan sal die verspreide minderheid wat die Heiland ken as Vredevors, die meerderheid kry en oorwin. God is aan hulle kant en met God is alle dinge moontlik. „Dan sal Hy oordeel tussen die nasies en regspreek tussen baie volkere; en hulle sal van hulle swaarde pikke smee en van hulle spiese snoeimesse; nie meer sal nasie teen nasie die swaard ophef nie, en hulle sal nie meer leer oorlogmaak nie".

E.S.M.

Bronkhorstspruit.

MEER as 40 eiendomsagentskappe en plattelandse prokureursfirmas werk saam om die geadverteerde plase op ons lyste onder die aandag te bring van kopers in hul omgewing. Ons reël groot eersteverbandlenings. Stuur u plase, bestel ons lyste.

STEUNMEKAAR,
Malherbestraat 268 Telefoon 2-5499
PRETORIA.

KERSGEDAGTES.

Kersfees . . . Immanuel: God met die sondaars! Dit is die geweldigste, dit is die onbegryplikste, dit is die onvergeetlikste wat daar nog ooit gebeur het. Ondanks alles kan die wêreld dit tog nooit vergeet dat Jesus op aarde gebore is en gespreek het nie. Die geloof kan daar by die krip van Bethlehem alleen maar in stomme verbasing staan, want hier vind die onbegryplike plaas: hier word die Skepper self skepsel; hier word die Woord vlees; hier word God mens.

Ons het die getuienis van die profete gehoor, dat God 'n verborge God is, die God wat in donkerheid woon, die God voor wie die engele met bedekte aangesig die driemaal-heilig in onafgebrokenheid uitroep, die God wat geen mens kan sien sonder dat hy sterf nie — maar hier hoor ons dat Hy gestalte het, en wel 'n bepaalde gestalte, die gestalte van 'n dienskneg. Ons het gehoor van die almag van God, van sy ewigheid, dat Hy was voordat die berge gebore is en Hy die aarde en die wêreld voortgebring het, die God wat van ewigheid tot ewigheid regeer, die vorste tot niet maak . . . maar hier hoor ons van God op 'n baie smal strokie van die menslike geskiedenis, gebore as 'n hulpelose kindjie.

Ons het gehoor van God as die Skepper van die eindes van die aarde, wat spreek en dit is daar, wat gebied en dit staan daar . . . maar hier hoor ons dat Hy self 'n skepsel is, dat Hy nie slegs die Heer van ons bestaan is nie, maar met ons is en bestaan soos ons bestaan.

Kersfees: die Woord het vlees geword. God het werklik geword wat ons is, om werklik by ons, om werklik vir ons te wees, om in hierdie menswording nie te doen wat ons doen nie, nl. die sonde, en te doen wat ons nie doen nie, nl. sy wil. In Christus neem God die mens op in die eenheid met Hom as eersteling van 'n nuwe skepping, word die mens meegeneem met God op sy ewige gang! Die geloof kan hier alleen maar verbaas staan, want ons is hier in die gebied van die wonders. Lyk dit al onmoontlik dat die Skepper skepsel word, hoeveel te meer dat die Heilige, wie se brandende toorn ons opgewek het, mens word, om Hom met die gevalle kreatuur in te laat. Daar onder, daar waar ons is, daar in die diepste diepte van ons situasie, daar in die ellende, in armoede en gebrek, daar het Hy ingedaal om te wees waar ons is. So diep is die afgrond wat ons van God skei, dat minder as Hyself nie genoeg sou wees om die afgrond te oorbrug nie.

En dat God hierdie skepping, waarmee Hy menslikerwyse gesproke tog niks kon aanvang nie, weer in sy arms van liefde opneem, beteken enkel vrye, onverdiende genade. Ons weet van geen noodsaaklikheid waarom God na die mens moes kom nie. Die wêreld kan sonder God nie bestaan nie, maar God bestaan wel sonder die wêreld. God sou die wêreld ook kon vernietig het, sonder dat Hy minder God sou wees. Maar Hy wat ons nie nodig het nie, wil tog nie sonder ons wees nie. Oor so 'n liefde kan ons ons alleen maar verbaas. Aan so 'n God, ons God: ere!

Ja van Hom is al ons verwagtings. Volgens menslike redenering is die saligheid deur opstyging van die mens tot God te bereik. Die mense het dit reeds na die sondvloed probeer, toe hulle die toring van Babel opgerig het. En die mense probeer dit sedert daardie dae nog altyd, tot vandag toe. Ons rig ons armsalige torinkies van Babel op, torinkies van mensegeregtigheid, van mensegewigtigheid en mense-erns, dit bly egter mensewerk wat telkens weer intuimel. God is te groot en te ver vir ons om te bereik. Dis juis net anders as wat ons reken: God daal neer na ons toe. God lewe nie in ons gedagtes nie, daarvoor is Hy te groot, maar ons lewe veelmeer in sy gedagtes. Dit is die boodskap van Kersfees, die boodskap uit 'n ander wêreld. Kersfees beteken dat God self sy werk ter hand neem, en dit beteken 'n nuwe begin, 'n nuwe wêreld in hierdie ou oorlogswêreld. hierdie ou geldwêreld, hierdie ou wêreld van die dood.

Ons hoor vandag juis weer baie praat van 'n beter wêreld. 'n Beter wêreld wat die mense wil skep! As dit nie so diep-bedroewend was nie, sou 'n mens wel hierom moes lag, want hoe lank word daar nie al aan hierdie beter wêreld gewerk nie, hoeveel is nie al opgeoffer vir hierdie beter wêreld nie: soveel ellende, soveel bloed en trane! Dit ontbreek die mense wel nooit aan goeie voornemens nie. Dat daar wel met goeie bedoeling aan 'n beter wêreld gewerk word, sal niemand betwyfel nie. En niemand sal betwis dat daar wel soms verbetering kom in die wêreld deur 'n nuwe ekonomiese stelsel, 'n nuwe staatsinstelling, 'n nuwe filosofie nie. Dit bly egter maar mensewerk wat vroeër of later weer bitter teleurstel. Die geloof bou nie op die werke, die heldhaftigste dade, die desbedoelde planne van die mensekind nie, maar die geloof bou op God. Die geloof verwag dan ook nie 'n beter wêreld nie, en allermins verwag hy dit van die kant van die mens, want dit sal tog, hoe goed ook al, maar net 'n wêreld wees wat in graad verskil van hierdie ou wêreld van die dood; nee, die geloof verwag, en sien met reikhalsende verlange uit na die nuwe wêreld, die nuwe hemel en nuwe aarde, wat van God kom.

Die ontbreek ons mense-wêreld seker ook nooit aan godsdienstigheid en moraal nie. Maar as ons met die geestesoog oor die godsdienstige lewe van byna twintig eeue van Christendom heensien, moet ons dan nie tot ons skande en skaamte tot die slotsom geraak nie, dat ook dit teleurstellend was. dat met al ons godsdienstigheid en al ons moraal die wêreld tog ook nie verbeter is nie? Die groot fout van ons mense is dat ons te veel wil doen, en vergeet dat God reeds alles gedoen het. Kersfees is juis die prediking, dat God nou ingryp en dat die mens gerus alles in sy hand kan laat. Die wêreld het aan niks meer behoefte as aan geloof en godsvertroue nie. Kersfees verkondig aan ons dat daar van God meer te verwag is as van die mens; meer te verwag as die hoogste en die skoonste waarvan ons kan droom. En net so kan Kersfees dan ook vir ons die fees van hoogste blydskap word.

Ons sê: dit kan vir ons die fees van grootste blydskap word, want Kersfees moet dit gedurig weer vir ons word. Dis nie maar vanselfsprekend dat ons Kersfees vier nie. Daar is dan ook geen werklike voorskrif hoe om Kersfees te vier nie. Wel sal verskillende groepe en volkere op 'n manier Kersfees vier wat by hulle besondere aard miskien pas, dit sal egter niks meer as blote uitwendige vorm wees nie. Daar is baie wat op Kersdag die kerslied sing saam met die gemeente, en tog nie Kersfees vier nie. Daar was in die Kersnag baie mense in Bethlehem, grotes en aansienlikes en godsdienstiges, en tog het niemand anders as die herders van die veld Kersfees gevier nie. Aan die begin is gesê dat ons in die geloof by die krip alleen as verbaasdes kan staan. Oor alles en almal sal ons verbasing wel die grootste wees oor onsself as ons vind dat ons ook Kersfees vier, want Kersfees word dit alleen as God weer opnuut vir ons sê dat sy Seun gebore is in die mensewêreld om ons sonde te dra . . . en ons dit glo.

Deur die geloof alleen word dit Kersfees. Dan is God vir ons die hemelse Vader in ons wêreld, wat die ewigheid in die tyd, die nuwe in die oue laat aanbreek. Dan is God die Middelaar van my siel in sy Seun, maar meer, die Middelaar van die ganse wêreld, die Verlosser van my broeders en susters, ook van die verdwaasde wêreld daarbuite. In die geloof sien ek my medemens soos God die ganse menslike geslag gesien het: terwille van hulleself, en dan het ek my medemens lief, nie hierom of daarom nie, maar terwille van homself. Dis die Kersfees-gees van welbehae in die mens; en dis hierdie gees van liefde wat in hierdie mensewêreld van soveel ellende en teleurstelling, nuwe mense, nuwe families en daarom nuwe verhoudings skep.

F. J. VAN ZYL.

VIR DIE BEPROEFDES.

„Onverhoorde Gebede" (11) „. . . . Dit is nou genoeg! Moenie nog verder met My oor hierdie saak spreek nie . . . want jy mag oor hierdie Jordaan nie gaan nie" (Deut. 3 : 26b-27b).

In ons vorige oordenking het ons op die twee groot noodsaaklikhede gewys by die Gode welgevallige gebed: (1) dat die gelowige bidder voor God staan met die wete dat Hy op grond van sy heilige raad en geregtigheid die onbetwisbare reg het om „nee" te sê en (2) dat die eindige mens onder die indruk moet wees van sy eie diepe afhanklikheid van God en die ootmoed dien te beoefen en sy kortsigtigheid nooit uit die oog kan verloor nie.

Maar nou kan dit wees soos in die geval van die gryse Moses, dat hy om die wille van andere se ongehoorsaamheid of moedswilligheid noodgedwonge 'n woord sê of daad doen, waarin hy homself besondig en 'n heilige gebod oortree en dan met redelike vrymoedigheid pleit om regverdiging. Menige mens was al in die tragiese posisie van Moses; menig hart, wat swaar dra weëns die oortredings van andere, moes ook nog die diep wonde opdoen om van welverdiende voorregte verstoke te word; menige opsiener in huis, kerk of maatskappy wat die godvresende wandel nougeset betrag het, weet wat dit is om swaarder getref te word juis in die dinge, waarteen gewaarsku is en noodlottige gevolge in die nasleep het, wat die eintlike ongehoorsames nie so swaar druk as die vermaner nie. Al kan niemand soos Moses wys op oor die 100 jaar van eerlike strewe tot verbétering van die lot van andere nie, dis tog 'n alombekende klag, wat altyd gehoor word: wat help dit dat ek alles opgeoffer het, of soveel aan sovele en so dikwels gedoen het . . . en nou moet ek nog boonop swaar ly en misken of verwyt word . . . ! En wat dan die swaarste is om te dra, is dat diegene wat oorsaak is van sodanige siele-kommer, daar oënskynlik ongedeerd van afkom of tenminste 'n ligter vergelding ontvang! Om vir andere in te tree en hulle voor te dra, is al moeilik en ontmoedigend genoeg, om vir andere te pleit en hulle skuld te betaal nog swaarder, maar . . . om terwille van andere eie loon te moet verbeur, . . . dit vra groot genade. Wie het al ooit na die verwesenliking van verwagting uitgesien as Moses na die intrek in Kanaän! Kan dit vergelyk word as 'n geloofs-toeëiening met die ouerlike intree vir en lyding terwille van ongehoorsame kinders, of publieke miskenning, wat nie verdien is nie! Menige predikant kan niks tot stand bring eenvoudig omdat van sy gemeentelede hom nie glo en nie wil volg nie en as die geestelike lewe van so 'n kudde dan deur die eiesinnigheid skade ly, dan word juis die predikant verwyt; as 'n volk nie na die raad van Gods Woord uit die mond van die leraars wil luister nie en kom in stafgerigte te lande, dan word die prediker soos Elia die „beroerder Israels" genoem deur die ongehoorsame leiers soos Agab. En menige vermoeide en eerlike stryder kon net soos Moses maar net die land van belofte „van ver sien". Maar . . . as God die haastigheid van Moses deur die vingers gesien het? Sou dit nie die berekende elemente in die volkslewe geskep het van ondermyning in die nakoming van Gods gebooie nie? En sou die volk respek vir die heilige geregtigheid van God gehad het? Die ongehoorsame moes leer; Moses word uitgesluit uit Kanaän, maar behou in sy sterwe 'n goddelike vérgesig (Ps. 73 : 12).

P. J. J. VENTER.

ONS SONDAGSKOLE.

Ons tref 'n groot traagheid by al ons Sondagskole aan. En dit moet nie wees nie. Ons as die oudste kerk behoort die beste en grootste Sondagskole vandag te hê, en het ons dit?

Want wat is vandag die grootste liggaam in 'n gemeente ? — ek sal die **Sondagskool** as nommer een stel. Hoekom? Omdat die Sondagskool daar is om te help om die toekomstige lidmate vir ons kerk voor te berei. As daar nie 'n Sondagskool is nie, hoe sal die gemeente na 'n paar jaar wees?

Die spreekwoord sê: Buig die boompie solank dit nog jonk is. Nou ja, so gaan dit met die Sondagskole. Die Sondagskole help om die toekomstige getroue lidmate op te lei sodat as hulle eendag grootmense is hulle eenvoudig net een pad sal ken en dit is die pad na die ewige lewe.

Maar wat is dan die fout met ons Sondagskole? Kan ek hier 'n paar puntjies vermeld? Puntjies wat bewys kan word uit 'n proefneming. Die groot moeilikheid is: Die **Sondagskool** inspireer nie die kind nie en voor 'n kind nie eers geïnspireer in 'n saak is nie, kan jy nie op sy ondersteuning reken nie.

Laat ons dan as onderwysers en onderwyseresse ons daarop toelê. Dit is 'n vereiste, myns insiens, wat nie weg geredeneer kan word nie — om die leerlinge eerstens te inspireer in die groot en hei-

Verkrygbaar van die

'n Nuttige geskenk vir KERSFEES 1943
wat nog sal waardeer word Kersfees 1953 !
10 jaar lekker slaap op 'n
EGTE EXCELSIOR BINNEVEER MATRAS.

MODERN
HOME SUPPLIES
Pretoriusstraat 217, PRETORIA.

lige saak, naamlik Gods Koninkryk. As hulle eers geïnspireer is sal die traagheid uit die Sondagskole verdwyn.

Dit is baie maklik om dit te kan doen. Daarvoor is daar baie planne. Ek wil nie nou hier 'n plan aan die hand gee nie; daarvoor is die Sondagskoolkommissies daar en hulle kan met die hulp van God baie uitvoer en Hy, die grote Koning, sal ons help om ons Sondagskole sterk te maak. Laat ons net vertrou en Hy sal ons help.

C. W. B. VENTER,
Oud. Superintendent van Sondagskole
vir die gemeente Kensington.

* * *

VIR DIE HULPBEHOEWENDE GEMEENTE-FONDS IS DIE VOLGENDE BYDRAES MET DANK ONTVANG:

Carolina £1, Delmas £5, Johannesburg-Wes £8, Cathcart £2. 2s., Petrusburg £1, Johannesburg-Noord £1, Benoni £3. 0s. 6d., Parys £2. 16s., Bethal £4, Kaapstad £7. 10s., Boksburg £2, Wolmaransstad £6, Losberg £6, Eendracht £3. 5s. 6d., Heilbron £2. 11s., Ruskoppies £1. 0s. 6d., Glencoe £1., Ottosdal £3, Klerksdorp £12, Randpoort £10, Germiston £10, Witbank £12, Potchefstroom £17, Roodepoort £5, Pretoria £5, Noordwestelike Pretoria £3. 3s. 8d, Silverton £1, Louis Trichardt £2. 10s., Pietermaritzburg £1, Zeerust £8, Springs £5. 10s., Turffontein £6, Vereeniging £10, Zuurfontein £2, Mafeking £1, Dullstroom £1. 10s., Lichtenburg £5, Koedoesrand £4, Pietersburg £8, Rustenburg £10, Durban £5, Pietersburg £8, Morgenzon £2, Heidelberg £13. 10s., Laeveld £3. Totaal: £131. 9s. 2d.

* * *

WAT SAL ONS LEES ?

Vier julle Feesdae. Uitgegee deur J. L. van Schaik, Pretoria. Prys 6/6, plus 5d. posgeld.

Hierdie preekbundel bevat 'n 44-tal oordenkings van professore en predikante van die Hervormde Kerk. Vir elkeen van die christelike feesdae, nl. Kersfees, Goeie Vrydag, Pase, Hemelvaart en Pinkster is daar vier oordenkings. So ook vir elkeen van die volgende besondere geleenthede, nl. Oue- en Nuwejaar, Biddag vir die Gesaaides, Dankdag vir die Oes, Kerkhervorming en Dingaansfees.

Verskeidenheid van onderwerpe en van manier van uitwerking is hier genoeg. Ons beveel die bundel van harte aan by almal wat by een of ander geleentheid 'n oordenking wil lees of voorlees.

* * *

'n Volstrekte Demokrasie deur J. van Melle. Gedruk deur die Voortrekkerpers. Prys 1/-, posvry 1/3.

Die vaardige pen van mnr. Van Melle bly aan die gang. Die een werkie na die ander verskyn van sy hand en oor uiteenlopende onderwerpe. In hierdie pamflet, wat op 'n waardige toon geskryf is en die onderwerp objektief behandel, wys die skrywer op die gebreke en tekortkomings van die Demokrasie en wys hy weë aan waarlangs verbeteringe aangebring kan word. Mense wat belangstel in die staatkunde sal verstandig doen om hierdie werkie te koop en grondig na te gaan.

* * *

Die Pad Verder deur Elise Muller. Uitgegee deur die Unie-Boekhandel, Pretoria. Prys 5/6.

Hierdie roman is een uit die bekende reeks van die bekende Springbok Biblioteek. Met haar eerste roman het die skryfster die eerste prys in die Romanwedstryd deur die Unie-Boekhandel uitgeskryf verower. Die lesers wat hierdie roman: „ Ek, 'n Samaritaanse Vrou, ken, sal gryp na hierdie tweede werk van dieselfde skryfster.

* * *

'n Studie van Die Groot Trek deur G. H. P. de Bruin, B.A. Prys 2/2.

Kaskenades en Wederwaardighede uit die reeks „ Ons Kinderrakkie " deur H. F. Koch. Prys 2/-.

Twee Onnutte op Papkuilsfontein deur Jeanette Nel. Prys 3/3.

Aldrie van die Nasionale Pers, Kaapstad.

* * *

Begeestering deur J. van Melle. Uitgegee deur die Nasionale Pers, Bloemfontein. Prys nie vermeld nie.

Hierdie bundel bevat elf korter of langer kortverhale.w Die eerste een oor „ Wraak " lok die leser al uit om die ander verhale ook 'n beurt te gee. Wat van die hand van Van Melle verskyn is waarborg vir gesonde lektuur. Hartlik aanbeveel.

Vuurpyle deur F. Postma. Uitgegee deur die firma J. H. de Bussy, Pretoria. Prys 7/-, posvry 7/4.

Prof. Postma het met hierdie roman 'n diens aan die volk bewys. Dit adem 'n gesonde, beslis christelike gees. Dis 'n boek wat besonder geskik is as

Klere maak die man — Besigheid maak die Drukwerk

Ons drukkery is spesiaal ingerig om die keurigste drukwerk in al sy verskeidenheid te lewer.

Dominees! Vereniginge! Prokureurs! Vreugde- en
Onderwysers! Handelsfirmas! Bruidegoms! Roubedrywers!

Probeer ons gerus vir billike en prompte uitvoering van u verslae en balansstate; toegangs-, trou-, visite-, rou- en bedankings-kaartjies; briefhoofde, rekening-, kwitansie-, tjek- en bestellingsvorms; programme en jubileum-brosjures.

MINERVA DRUKPERS, BEPK.

Foon 2-4407. Pretoriusstraat 363 — Pretoria. Posbus 1058.

kersfeesgeskenk. Die verskillende karakters is met liefde geteken, trou aan die lewe. Die warme gevoel van die skrywer vir die beste in ons volkslewe kom duidelik uit. Dit boei van begin tot end. Is vol spanning en variasie. Hy laat een van die karakters 'n lansie breek vir 'n gedenkteken op die graf van „ons Nederlandse freule", wyle mevr. ds. Van Warmelo in Schoemansdal. Hierdie gedagte het reeds ingang gevind. Ons wil die roman sterk aanbeveel by al ons lesers.

* * *

Die Staatsteorieë van Calvyn deur prof. E. F. W. Gey van Pittius. Uitgegee deur J. L. van Schaik, Pretoria. Prys 9d.

In hierdie brosjure sit die skrywer in 24 bladsye die staatkundige teorieë van Calvyn soos in die laaste hoofstuk van die Institutie vervat, uiteen. Almal wat belangstelling het vir die groot hervormer Calvyn en vir staatkundige sake sal met belangstelling kennis maak met hierdie pamflet. Dis net jammer dat prof. Van Pittius dit nie breër uitgewerk het nie.

JOH. DREYER.

HOE MOET ONS KERSFEES VIER?

Vraag: Br. W. J. Pelser van Goedehoop, Pos Devon, wil graag weet hoe christene kersfees moet vier.

Antwoord: Die kersfeesviering het in S.-A. onder vreemde invloede almeer ontaard en tot so 'n mate dat die feesvieringe nie meer christelik genoem kan word nie, maar in baie gevalle wel onchristelik genoem moet word. Dit gaan in baie van die hedendaagse kersfeesvieringe nie meer om Christus nie. Vir baie is 25 Des. niks anders as 'n Bacchusfees nie, 'n fees ter ere van die god van drank. Dis ongelooflik hoeveel sterk drank op die dag gedrink word, seker meer as op enige ander dag. En is daar op enige ander dag van die jaar meer dronkenskap as op die geboortedag van die Heiland van die wêreld? Word daar ook deur belydende lidmate van die Gemeente van Christus nie teveel op dié dag gedrink nie? En waar teveel gedrink word daar voor die Bose seker met 'n verheerlikte gesig rond, want dit eindig nie by die drink nie. Iemand wat gedrink is doen allerhande ongeoorloofde dinge. Sommige doen ongeoorloofde dinge op danspartye — vreeslik, nie waar nie, om op Kersfees te dans! —, ander is dan uit op vegpartye en weer ander op allerhande uitspattinge op straat.

Maar behalwe hierdie mense vir wie kersfees 'n wêreldse dag by uitnemendheid is, is daar 'n tweede groep mense wat die dag wel ietwat rustiger deurbring, maar nog nie op 'n waardige wyse nie. Dit is hulle vir wie die kersdag hoofsaaklik bestaan uit 'n groot, oordadige ete, verder uit 'n piekniek in die veld en die aand word in die bioskoop deurgebring.

Ook is daar mense wat baie lief is vir 'n kersboom. Iemand stel dan in 'n gekke rooi kleed en met 'n lang wit baard vader „christmas" voor, wat dan sogenaamd kersgesekenke aan die kinders bring. By hierdie manier van kersfeesviering word Christus gewoonlik verdring deur die lawwe „christmas" vader.

So het ons vadere kersfees nie gevier nie en so mag christene dit nie vier nie. Maar hoe dan wel? In die moedergemeente van Transvaal het in die dae van ds. Van der Hoff die gemeente van Potchefstroom op kersfees nagmaal gevier, ook wanneer die kersdag op 'n weekdag geval het.

In die beantwoording van die vraag hoe kersfees behoort gevier te word, moet ons altyd van die gedagte uitgaan dat dit moet wees uit dankbaarheid dat die Saligmaker van die wêreld gebore is.

Op die vooraand van die kersfees kan vir die kinders, desverlangs, 'n kersboom in die eet- of sitkamer opgerig word. Die môre of middag word dit reeds gedoen. Gekleurde kersies en skitterende sterre word geheg aan die takkies en die kamer met blomme versier. Onder die boom word die kersfeesgeskenke, wat die familielede en vriende aan mekaar gee, neergesit, elkeen mooi ingepak en met die naam van die gewer en aan wie dit bestem is daarop. Oor al die geskenke word 'n laken uitgesprei. Na die aandete word die kersies aangesteek en die familie en vriende vergader rondom die boom, terwyl die bediendes by die deur sit. Die vader of iemand anders vertel of lees dan die kersgeskiedenis voor uit Lukas 2 : 1-20 en verduidelik aan die kinders en bediendes dat op die dag byna twee duisend jaar gelede God die Vader die grootste geskenk aan die mensheid gegee het nl. sy Seun wat as kind in die krib gebore is en dat op die blye dag die familielede mekaar ook wil verbly met geskenk onder die laken uithaal, lees vir wie dit bedoel is en dit aan die persoon oorhandig, ook vir die bediendes. As al die geskenke uitgedeel en oopgemaak is en oor en weer mekaar daarvoor bedank is, dan word 'n paar kersliedere gesing soos „Die Heiland is gebore" of „Stille Nag" en dan word koffie of tee of koeldranke met koek bedien en die aand verder genoeglik en gesellig met die familie en vriende, wat teenwoordig is, deurgebring.

Die volgende dag word die kersdiens in die kerk vir seker bygewoon om saam met die gemeente onse God te dank vir sy „onuitspreeklike gawe" aan die mens gegee. Op die plase word huisgodsdiens gehou.

Die maaltyd die middag is geen oordadige eetmaal nie, maar die gewone smaaklike ete wat ons boeremoeders altyd op Sondag het. Die res van die dag word rustig, gesellig en feestelik saam met familie en vriende deurgebring.

Ook op kersfees moet ons as christene gedagtig wees aan die vermaning van die apostel (1 Kor. 10 : 31, 32):

> „of julle dan eet of drink of enigiets doen, doen alles tot verheerliking van God. Wees geen oorsaak van struikeling . . ." vir iemand nie.

JOH. DREYER.

KORRESPONDENSIE.

Br. A. C. Pienaar van Schoemanstraat 631, Pretoria, skryf ons as volg:—

In aanvulling tot my vorige brief sou ek nog een en ander wou byvoeg. Weens die feit dat ek die beperkte plaasruimte van ons blad in ag moet neem kon ek ongelukkig nie alles so helder stel as wat ek dit in die eerste geval sou wou doen nie. Daardeur kon my besware heel lig in 'n verkeerde lig gesien word.

Waar ek praat van „gebrek aan die nodige ywer om te dien" wil dit voorkom asof ek alleen die geagte leraars van ons kerk wil beskuldig. So het ek dit nie wou stel nie. Naas die predikant is daar die kerkraad gestel om die geestelike belange te behartig. In die voorbeelde waarna ek verwys het was dit juis pligsversuim van die betrokke lede van die kerkraad. Die leraar aan wie ek my adres gestuur het, het dit wel aan hulle oorgedra. Ek wil egter nie langer bly staan by persoonlike griewe en klagtes nie, daar is meer sulke voorbeelde, ons hoef nie ver daarvoor te gaan soek nie.

Ek neem die feit wel in aanmerking dat hierdie persone alleen beperkte spaartydjies het waarin hulle hulle pligte moet uitvoer. Dit vermoeilik hulle taak baie. Nie te min moet daarenteen besef word hoe belangrik daardie taak werklik is. Is hulle nie die wagters op Sions mure nie? Te meer in hierdie donker dae van stryd. Ek wou geensins met my skrywe 'n verwyt bedoel het nie. Veel eerder wou ek aanmoedig en oproep tot meer ywer. Ek wil nie nou my stelling van „gebrek aan ywer" herroep nie; inteendeel wil ek eerder onderstreep. As die kerklike organisasie, in sy breedste sin geneem, objektief ondersoek word sal ons daarin baie tekens vind om die stelling te staaf. Ek is verder wel bewus van die moeilikhede wat organisasie meebring. Ek ken die onwilligheid van die mens om te DIEN; daarvan het ek veel ondervinding gehad. Tog is daar baie wat dors na die warme teenwoordigheid en nabyheid van kerklike lewe. Die mens, en veral die jongeling wat nog onvas staan te midde van die skommelinge, sal nie self so maklik daardie nabyheid gaan opsoek nie al het hy die behoefte daarvoor. Veel eerder wag hy om daardeur opgesoek te word. Dit is hierdie hunkerende kragte wat ons moet opsoek en saamsnoer. Dit is hulle wat môre die boustene en pilare van die tempel sal wees.

Weet u geagte leraar en kerkraad wat 'n eenvoudige besoekie aan een van hierdie jongmense beteken? Ek ken daardie soek na ewewig en vastigheid! Ja die jeug ken dit en dit is die jeug wat 'n helpende hand die hoogste kan waardeer. Dit is nie 'n verwyt nie, dit is 'n oproep tot DIENS en YWER. Alle kragte is nodig om die organisasie van die kerk te verbeter. Ons moenie daarin die gapinge van 'n onewewigtige wêreld daarbuite kan naspoor nie. Donker ure het vir die christendom aangebreek en 'n hegte eenheid, onvermoeide ywer en STRYD is nodig.

(**Naskrif:** Vir welgemeende kritiek is daar altyd plek in ons blad. Hy wil graag 'n paar artikels skrywe oor die kerkloosheid van die jeug en oor moontlikhede van jeugorganisasie. Uit hoofde van die warme belangstelling vir die kerk wat uit sy briewe spreek en die aktualiteit van die onderwerp, verwelkom ons sy gedagtes.—Die Redakteur.)

JOH. DREYER.

HERVORMER INTEKENGELDE VANAF 1 TOT EN MET 31 OKTOBER 1943.

Arusha: Wed. L. J. van der Walt 10/-. **Boksburg:** F. P. Duvenhage. **Buluwayo:** C. W. Kleynhans, P. G. Kleynhans, N. J. Strydom. **Bloemhof:** Mev. H. M. Hough 10/-. **Bronkhorstspruit:** M. W. Hamman 3/-. **Delmas:** W. M. J. Lacante, G. J. Rudolph, J. C. R. van Oudshoorn, C. B. Snyman, Oudl. J. M. Nel, P. J. van der Merwe, J. S. Greyling, H. J. van der Westhuizen, B. J. de Wet, J. J. van Rensburg, J. A. J. Ras, A. A. Grobler, A. J. Greyling, Oudl. J. Rudolph, J. H. Bezuidenhout, A. J. Venter, J. S. Vorster, J. J. Potgieter, P. J. Visagie, W. A. Kruger, G. F. Grobler, diak. W. F. Krugel,

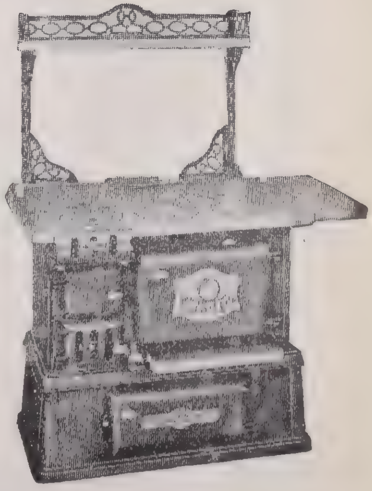

die firma vir regtige kopies

SLAAPKAMERSTELLE
MET TWEELINGBEDDE OF DUBBELBED
30/-, 40/-, 50/- en 60/- per maand.

CHESTERFIELD STELLE.
EETKAMERSTELLE.
KOMBUISSTELLE.

STOWE
NAAIMASJIENE
ONS SPESIALITEIT.

Pronte Aflewering dwarsdeur Suid-Afrika.

TERME GEREËL. — VRY VERPAK.

LEVIN'S

UNITED FURNISHING HOUSE (Pty.), Ltd.
Harrisonstraat 62, Johannesburg.
Telefoon: 33-8225.

C. N. Krugel, Jnr., M. J. H. Krugel, C. N. Krugel, Snr., J. H. P. Snyman. **Dordrecht:** A. J. T. Laouschagne, A. J. Oelofse. **Dullstroom:** H. F. Mulder, J. G. Oosthuizen, G. J. Kruger. **Durban:** G. J. Coetzer, F. J. Croukamp, P. J. Davel, J. C. Davel, W. Strydom, F. D. Jacobs 5/-, J. Deysel, J. C. Swanepoel, G. Smith, C. S. van Heerden, F. C. Vorster 5/-, S. W. Munnik, P. J. Viljoen, J. B. Bronkhorst, J. P. Labuschagne, L. C. A. Joubert, F. du Toit, J. G. Bodenstein, J. L. F. Rudolph, J. A. L. Steinman, P. P. van den Berg, J. A. N. Breytenbach, A. J. Barwise, T. J. Sadler, S. C. Grobler, C. D. de Jager, Potgieter, C. H. van der Merwe, C. H. P. Botes. **Eendracht:** A. P. van Wyk. **Gobabis:** W. P. Oosthuizen 7/6. **Heidelberg:** W. F. Conradie, Jnr., 2/8, J. D. H. Bronkhorst. **Johannesburg:** W. J. Kok, mev. J. M. Els 10/-. **Kensington:** C. W. B. Venter. **Koedoesrand:** Per G. J. Smith £5. **Klerksdorp:** Mev. Dries Joubert 5/-, mnr. en mev. A. P. Cronjé £2. 15s. **Lichtenburg:** M. J. H. Venter 4/-, P. C. Steenmann 4/-, M. J. Steenmann 3/-, J. C. Steenmann, D. Wondergem 4/-, D. Odendal 5/-, M. Smit 5/-, W. van Rensburg, 5/-, J. J. van den Berg, J. A. du Preez 5/-, A. D. Pienaar 5/-, E. H. van de Berg 3/-, W. Pienaar, G. Devenish, H. van Aarde, J. J. van der Linde, Z. W. Pienaar, H. Blignaut, I. E. Claassen, J. Mans, M. S. Joubert, G. van der Linde. **Losberg:** Oudl. J. H. Walter, T. P. Kotzé, J. J. Brits, G.sn, C. J. H. Mienie, A. A Strydom, diak. P. Laubscher 5/-, Dawid J. Strydom, P. P. Oosthuizen 5/-, H. J. van der Merwe, J. F. J. van der Merwe, J. P. Oosthuizen, C. L. Oosthuizen, P. S. Nortjé, J. P. Oosthuizen 3/6, A. A. Dreyer, P. G. de Villiers, L. J. de Villiers, B. C. Greyling, Joh. J. Oberholzer, J. N. Dreyer, mev. H. M. A. van den Berg, J. J. G. Oberholzer, A. L. Pretorius 3/-, oudl. H. J. Dreyer, J. J. G. Dreyer, W. S. J. Malan, A. O. I. Mienie, G. P. stols, P. Tolmay, J. J. Klopper 3/-, F. J. Pretorius, L. P. Oosthuizen, J. H. Koekemoer, Johan de Villiers 3/-, C. van der Merwe, oudl. J. G. van der Merwe 3/6, diak. C. Steyn, mev. A. M. Zwiegelaar, L. J. Strauss, mev.M. W. Visser, diak. H. J. Bloem 5/-, J. H. Labuschagne 3/-, H. C. Strauss 5/-, W. de Beer, M. D. Strauss 5/-, J. A. C. Dirker, I. S. Vorster, R. P. Pretorius, A. J. W. van der Merwe, oudl. A. J. G. Dreyer 5/-, S. C. Cronjé, T. P. Pretorius, mev. C. J. H. Badenhorst, S. C. Cronjé Jnr., mev. G. C. Dreyer, J. H. Koekemoer 5/-, C. J. H. Mienie 3/-, C. G. Pretorius, D. J. Mienie, J. D. Trytsman, L. P. Lindeque, F. B. C. Nordejee, L. C. Nordejee, T. P. Laubscher, T. Badenhorst, J. R. Laubscher, L. C. Laubscher, T. P. Laubscher, Jnr., D. J. Laubscher, Oudl. T. F. J. Steyn 5/-, mev. E. van Vuuren, mev. S. van der Westhuizen, P. G. Benadie, F. G. Mong, A. J. C. Swamers, J. A. Schutte, P. Geldenhuys, A. E. van Wyk, J. Groenewald, J. Geldenhuys, J. N. S. Redelinghuys, J. J. du Plooy, W. J. J. Kok, G. J. J. Kok, L. de Wade, D. van Vuuren, M. Lindeque, D. F. Crafford, . M. Crafford, W. J. du Plessis, H. C. du Plessis, mev. B. du Plessis, mev. Jane du Plessis, P. Geldenhuys, D. J. Laubscher, L.sn., T. P. F. Kotzé, H. J. Mienie, W. H. Koekemoer, M. le Roux, H. A. Cronjé, G. R. Koekemoer, S. A. Laubscher, J. J. G. Dreyer. **Louis Trichardt:** A. Geyser 5/-, mev. J. M. Wentzel. **Makwessie:** G. J. Smit, I. van Vuuren, C. D. Oldewage, L. J. Meyer, J. M. Engelbrecht, W. H. Oldewage, W. J. Pieterse, A. S. Meyer, J. J. Rossouw, C. J. Oldewage, N. Rossouw, D. J. de Beer, H. S. de Beer, J. A. Jonker, C. D. Oldewage, S. J. de Beer, P. A. Fouché, M. Smit, J. C. Koekemoer, M. J. Smit, Jnr., D. J. Fouché, J. F. Jonker, C. H. Fouché, I. J. Campher, P. J. Meyer, R. P. de Beer, S. D. Meintjies, J. A. Robbertze, C. J. Fouché, D. Campher, C. H. Fouché, J. J. Louw, C. M. Fouché, J. C. Rossouw, J. J. Fouché, B. Robinson, L. J. Rossouw, J. P. Nortjé, B. Erasmus, J. A. du Toit, D. Erasmus, H. J. van Rensburg, J. Swanepoel, J. F. van Rensburg, F. J. van Rensburg, J. Meyer, J. F. van Rensburg, P. J. Kies, P. N. Kies, M. M. Pretorius, G. J. J. van Rensburg, J. D. van Rensburg, I. J. Kies, F. J. Kies, P. Swanepoel, J. Kies, J. van Wyk, G. S. van Rensburg, S. J. van Rensburg, S. A. van Rensburg 5/-, Z. P. van Rensburg, W. Bosman, A. V. Bergh, J. Rossouw, W. J. Oberholzer. **Newlands:** C. P. Hattingh, M. H. Coetzee, H. C. Coetzee, C. J. van Schalkwyk, mev. Meyer, P. J. Volschenk, per I. J. Swart £1. **Parys:** J. van den Berg. **Pretoria:** A. C. Pienaar, mev. R. W. A. Katzke, W. M. Kepter 10/-, mej. T. M. Braggaar, F. D. de Beer 5/-, Z. A. Smit, I. J. Viljoen, G. W. Greyling, M. W. Muller, P. R. van der Merwe, mev. C. J. Boshoff, W. A. Hottingh, per dr. de Loor 5/-. **Pietersburg:** P. L. Swart, J. J. Botha, A. P. Botha, A. Potgieter, S. Marais, P. Marais, W. Marais 10/-, W. J. Nel, J. D. Grobler, G. du Toit. **Potchefstroom:** Mev. P. Raubenheimer, mev. C. Pretorius, F. L. Liebenberg 5/-, H. P. Geldenhuys, D. Fourie 5/-, N. F. Heyneke 5/-, H. J. Viljoen, G. Labuschagne, F. J. Labuschagne, M. P. de Beer, H. C. Broodryk, J. van Deventer, P. H. van Staden, M. F. Prinsloo, J. T. J. Wolmarans, D. Broodryk, J. Broodryk, A. W. Borcherds, M. C. Campher, I. J. Wilmans 5/-, J. H. de Kock 10/-, W. H. Barnard, A. V. Kuhn 7/6, J. P. Pienaar 5/-, M. C. Visser 5/-, J. A. Bezuidenhout 5/-, I. M. van Rooyen 5/-, S. B. van Rooyen 8/6, mev. W. C. van Rooyen, mej. S. Roos, H. van Heerden, H. S. Wolmarans, C. Neethling, H. van Rensburg, W. Hall, S. Potgieter, Jan Minnaar, J. Briers, B. F. Bezuidenhout, K. van Eeden, C. M. Naudé, C. Schoeman, 't Hart 5/-, mev. C. C. van Vuuren, W. J. Kinnear, H. van Rensburg, E. van Baalen, G. Hattingh, H. v. D. Hattingh, mej. Nelie Olivier, F. J. Harmse, B. van Biljon, H. Klopper, S. M. E. Prinsloo, L. L. Kruger, Hendrik Botes, mev. H. A. Kruger, S. J. Smit, D. C. Hattingh, D. J. Kruger, H. E. E. Terblanche, per ds. Dreyer 4/-

Potgietersrust: J. A. Venter £2. **Rustenburg:** G. F. van Staden, M. J. E. van Staden, T. van Staden, J. H. Human, R. J. Botha, J. Botha, P. Botha, J. S. Malan, A. J. J. van Rensurg, A. S. A. Forstman, D. R. J. van Rensburg, R. J. Botha, G.sn., J. C. J. van Schalkwyk, oudl. J. C. Esterhuizen, D. S. G. F. Harmse, J. A. C. Walkers, A. J. Mostert, J. C. Mostert, M. J. Mostert, J. H. Mostert, R. S. E. Mostert, A. C. J. Vorster, A. J. Olwagen, J. F. Otto, P. M. Otto, S. H. van der Linde, A. P. Esterhuizen, P. S. J. Potgieter, H. J. Viviers, S. G. Cronjé, diak. W. C. Robbertse, P. van Wyk, P.sn., 5/-, T. M. J. van Wyk, P. A. R. C. van Wyk, J. P. Smit, Nasie du Plessis, P. S. J. van Rensburg, Jnr., P. S. J. van Rensburg, A.sn., J. M. J. van Rensburg, A. J. J. van Rensburg, M. D. J. van Rensburg, P. J. van Zyl, P. S. J. van Rensburg, H.sn., J. F. van Rensburg, T. I. S. Robberse, H. L. Havenga, W. H. de Beer, R. J. de Beer, per H. A. van Zyl £2. 17s. 6d. **Rustderwinter:** Per ds. J. G. M. Dreyer £1. **Sinoia:** Mev. S. P. Naudé. **Springs:** I. J. J. van Vuuren, mev. M. Willemse 3/-. **Standerton:** G. J. Oosthuizen, M. L. Grobler, C. J. du Plessis, P. J. Jacobs, H. P. Bodenstein, J. J. Pienaar, J. Louw, G. C. Snyman, J. H. Labuschagne, mev. Wolmarans, R. D. Askerman, J. E. Visser, P. J. Pretorius, F. A. Maré, J. A. Jordaan 5/-, P. C. Oberholzer, P. J. van den Berg, A. A. Manser. J. C. Schoonraad, P. S. van Heerden 5/-, T. F. Dreyer, J. G. Steyn, C. L. Steyn, T. F. Steyn, L. C. Steyn, R. J. Brits, W. S. Jacobs, S. W. Harmse, C. H. Reyneke, C. J. Sanders, L. P. Marx, D. P. Taljaard, H. F. Strydom, M. P. van Rensburg, W. J. Botha, J. J. van den Berg, F. Nel, W. Venter, O. Fourie, D. S. van Vuuren, T. A. van Rensburg. **Schweizer Reneke:** J. M. C. Nortjé, J. J. Malan, P. J. Muller, J. G. Myburg, H. J. Barnard, B. R. van Vuuren, A. J. de le Rey, J. G. W. Basson, M. J. Koekemoer, H. E. P. Kotzé, H. J. Kotzé, D. M. C. de Koker, P. A. Goosen, J. H. Coertze 10/-, R. J. P. van Tonder, J. P. Putter, M. S. Meyer, H. G. Kotzé. **Trichardtsfontein:** A. C. Piek, M. N. J. Botha, J. A. Prinsloo 5/-, J. P. Vorster, J. J. Prinsloo, D. J. le Roux, G. J. Smit, G. J. D. Claassen, C. J. van Schalkwyk, P. Lourens, C. G. Gerber, D. J. Smit, J. H. Brits, C. G. V. Grové, H. P. J. van Aswegen, J. W. J. Botha 5/-, R. Retief, E. W. Sussens 5/-, J. B. J. van Rensburg, H. L. Venter 5/-, P. Kruger, H. Holtzhausen, G. B. C. Bester 3/3, J. Harmse, J. H. S. Bekker, mev. A. M. Grové, J. J. P. Meyer 5/-, P. R. van der Westhuizen, mev. M. M. Breytnebach, T. C. Goosen, A. P. Breytenbach, C. J. Uys, H. J. Bekker, N. P. Breytenbach 5/-, D. J. Kruger, A. M. J. Breytenbach 5/-, P. J. J. Opperman, T. G. C. Breytenbach 5/-, P. P. Vorster, A. P. Breytenbach, H. W. N. J. Ras, W. J. van den Heever, F. E. Meyer, P. J. Blignaut, W. J. Brits, M. J. Smit, I. P. Brits, A. Lintveld, B. M. J. le Roux, P. W. B. Smit, H. N. J. le Roux, J. W. Louwrens, J R. van der Merwe, Jan le Roux, L. J. Meyer, N. C. Oberholzer 5/-, N. C. Meyer, P. C. Venter 5/-, T. F. Klopper, D. J. Smit, G. Klopper, C. J. van Schalkwyk 5/-, H. Klopper, M. J. Grobler 5/-, F. Wheeler, A. J. Stoltz 5/-, G. W. P. Smit, J. F. van Wyngaardt 5/-, H. R. Botha, C. H. Smit 5/-, N. C. J. Strydom, N. Pretorius 5/-, J. A. de Koker, J. F. Schnetler 5/-, K. J. Botha, L. J. van Wyngaardt. J. P. Botha, Jaap Moolman, C. J. van Schalkwyk. **Ventersdorp:** M. M. S. Coetzee, F. J. Visser, C. A. Smit, C. A. Visser, J. G. Wolmarans, J. L. G. Viljoen, H. C. Visser, Wed. de Kock, G. de Kock, B. Coetzee, A. J. Coetzee, V. Dicking, H. J. Visser, J. van Eck, G. L. van Eck, J. J. van Eck, H. M. P. Visser, per ds. Erasmus 15/-. **Vereeniging:** J. J. Olivier 5/-, J. J. Roets, Snr., 5/-, W. J. Lindeque, Jnr., Hans Strydom, N. J. C. Steyn, Snr., M. J. van der Westhuizen, J. R. Pretorius, A. P. J. Bezuidenhout, M. P. J. Lindeque, H. I. van der Westhuizen 5/6, F. J. J. Ellis, H. P. R. Lindeque, J. F. Greyling 5/-, J. P. Badenhorst, H.sn., A. J. Kruger, G. C. Engelbrecht, I. J. de Bruyn, D. A. van der Merwe, Snr., W. Pretorius, Snr., D. J. Pretorius, A. H. Vos, W. L. Pretorius, A. P. C. Pelser, D. R. Oppermann, W. H. Viljoen 5/-, G. van Waart 5/-, G. S. Greyling, Fanie Strydom, D. J. C. Marx, B. M. N. van Niekerk 7/6, W. Pretorius, Jnr., S. W. Burger, A. H. Botha, P. J. J. van der Merwe, J. C. Botha, J. J. Roets, Jnr., D. A. van der Merwe, Snr. **Witbank:** J. R. Brits. **Wolmaransstad:** L. J. Meyer 5/-, M. W. Koekemoer, C. J. Botha, H. J. C. Botha, W. J. Jooste, G. P. de Koker, C. J. Campher, D. J. van Niekerk, J. G. Olivier, G. P. van Vuuren, G. J. van Staden. **Zeerust:** W. F. Roux, W. Blignaut 5/-, Jacob Coetzee. J. C. Coetzee, J.sn., B. J. van der Merwe, F. J. Taljaard, P. M. Blignaut, St. P. Nice, J. van der Merwe, C. J. Nortjé, Snr., C. J. Nortjé, Jnr., I. P. Coetzee, G. F. Erasmus, A. J. Keulder, P. J. van Staden, Jnr., J. C. Coetzee, Jnr., P. H. Blignaut, P. J. Coetzee, C. J. Coetzee, P. H. Coetzee, J. J. Jacobs, L. C. van der Linden, Jnr., L. C. van der Linden, Snr., P. M. Oberholzer, H. L. Blignaut, C. H. du Plessis, . H. du Plessis, mev. Blignaut, J. P. B. Blignaut, A. S. van den Berg, J. G. F. Bender, P. F. P. Roos, J. S. Roos, C. Roos, J. J. Swart, P. J. Pretorius, H. J. Coetzee, A. van den Berg, A. Steyn, E. A. Blignaut, J. G. F. Coetzee, A. J. Swanepoel, L. J. Erasmus, J. P. L. Botha, A. H. Schullenburg, M. M. J. Basson, J. F. J. Steyn 2/-, P. D. Niemend, W. C. Roos, F. A. Blignaut, J. C. Steyn 5/-. **Zwartruggens:** J. A. van Zyl 5/-, J. P. Dreyer, C. J. J. van Zyl, L. J. Taljaard, C. J. Harmse, A. Coetzee, D. L. Harmse, C. C. Harmse, J. P. Dreyer, P. J. Oosthuizen 3/-, P. L. Bezuidenhout, Gert van Eeden 5/-, P. Bester, J. J. de Beer, W. H. Barnard, A. J. van Tonder, I. Groenewald, G. J. Engelbrecht, A. W. J. van Rensburg, R. Groenewald, F. H. Young 5/-, S. S. Marais 2/9, J. Mienie.

Totaal: £113. 17s. 8d.

Vryburg: S. C. P. Herbst, B. G. J. van Vuuren.

* * *

HERVORMER INTEKENGELDE VANAF 1 TOT EN MET 30 NOVEMBER 1943.

Bloemhof: J. J. Jacobs, J. C. Bezuidenhout 5/-, J. J. Bezuidenhout 5/-, A. Bezuidenhout, P. Opperman, G. van Niekerk 5/-, G. H. Meyer 5/-, L. C. Holtzhausen 5/-, I. D. van Niekerk, W. J. Opperman 5/-. **Bloemfontein:** W. D. van der Sandt, J. P. van Aswegen, A. Erwee, mej. D. Taljaard, br. Brewis 5/-. **Brits:** J. J. Joubert. **Carolina:** N. J. M. Grové, J. L. van Rensburg, J. J. P. Muller 5/-, A. J. Willemse, M. Joubert, mev. A. W. Muller. **Delarey:** J. A. Pretorius 3/6, mev. C. J. P. Taljaard, O. C. van Zyl, M. J. Roos, R. P. le Roux, G. D. Pretorius, J. C. Pretorius 3/-, H. J. du Plessis 5/-, P. E. Kruger 4/-, H. J. Coetzee, G. D. van Niekerk 4/-, G. S. van Zyl, H. Viljoen 5/-, mev. P. S. Smit 4/-, P. W. J. Kruger, per D. Diedericks 5/-. **Dullstroom:** C. J. Venter, mev. Bester. **Ebenhaezer:** Per ds. W. J. Kemp 15/-. **Fort Victoria:** Mev. J. Nel 5/-. **Germiston:** J. A. van den Berg, ds. J. C. du Plessis, M. C. de Kock, M. C. van Staden, S. J. Griesel, J. N. F. Taljaard, S. H. de Bruyn, snr., J. P. Fourie, H. I. Kay, J. F. Slabbert, F. G. Willemans, C. C. de Lange, A. J. Brits, J. H. van den Berg, W. G. Lindeque, H. J. Hanekom, A. A. Badenhorst, H. J. Havenga, H. J. Niehaus, H. Germishuizen, A. Rayen, H. Buitendach, G. P. van Zyl, G. C. Grobler, J. F. Kruger, J. P. Hauwger, T. Muller, W. C. Snyman, B. C. Venter, J. L. Pretorius, J. M. Heunis, H. J. Jonker, J. F. E. Ferreira, J. F. C. Steyn, J. D. Cronjé, J. van den Berg, J. J. Serfontein, R. P. du Toit, J. Marais, F. J. Barnard, A. C. van Niekerk, J. J. Bezuidenhout, J. van Noordwyk, P. J. Heynecke, M. A. Kruger, M. Woest, A. Breytenbach, J. Labuschagne, J. van Nieuwenhuizen, P. Greyling, P. Visser, J. Tubleet, mev. E. C. Smit, mev. M. Boshoff, H. Kruger 5/-. **Glencoe:** C. T. Vermaak 10/-, F. J. Wessels 5/-, M. Bezuidenhout 5/-. **Heidelberg:** J G. Marais, snr., 5/-, A. J. Gheel 5/-, G. D. J. Duvenhage, A. L. van den Berg, W. A. S. Gouws, J. L. Pretorius, D. A. Smit, F. P. Ellerman. mev. Sannie Spruyt, A. Brits, G. W. P. Brits. S. W. W. J. Brits, H. J. P. Smit, mev. A. M. Rosslee, P. J. Pretorius, J. M. P. J. Gouws, S. W. W. J. Olivier, R. J. Deysel, C. T. Deysel, J. A. Rothman, C. F. Basson, G. P. Horn. J. W. McClintock, J. A. Tuikler, I. S. Buys, Ben de Beer 5/-, C. J. Stadler 3/-, P. S. A. Glay, S. J. van der Westhuizen, J. F. H. Botha, W. J. Booysens, B. H. J. Strydom, N. Jacobs 5/-, Ben Saayman, per diak. P. H. Bezuidenhout 17/6, per A. J. J. Erasmus 10/-. **Johannesburg:** Mej. A. E. Viljoen 10/-, W. Kruger. **Johannesburg-Noord:** S. J. Oosthuizen, A. S. van Staden, C. J. Dreyer, P. M. Barnardt, A. R. de V. Venter, E. R. Smith, J. C. Hart, Z. J. van Staden, F. C. Gates, G. S. Woest, C. J. Marais, J. W.

Moss, H. J. van Staden, F. J. Nagel 5/-, J. C. Heyneke, C. M. Jansen, D. Kok, B. C. Marnewick, B. de Jong. **Klerksdorp:** J. M. Joubert 5/-, P. J. Jonker, J. J. Terblanche, J. van der Westhuizen, mev. C. W. Enslin, C. F. Swart. **Krugersdorp:** F. van der Sandt 7/6. **Laeveld:** J. J. de Beer, W. H. Viljoen, W. H. V. Strydom, H. C. de Beer, H. J. Pretorius, W. A. de Beer, B. J. Hoogers, D. J. Venter, P. Botha, S. M. Venter, J. J. Viljoen, G. J. Heyneke 6/-, per B. H. Lombard 2/6. **Lichtenburg:** Mev. J. H. Blignaut 5/-, mev. Gert Strydom. **Louis Trichardt:** G. P. Potgieter. **Otjiwarongo:** P. S. van der Walt 10/-. **Ottosdal:** J. M. Joubert 3/-, A. J. Freislich, mev. A. C. Freislich, C. van Zyl, mev. H. Bekker, A. J. Joubert 3/-, J. P. Mans 4/-, J. P. Mans, jnr., 10/-. **Petrusburg:** C. J. Grobbelaar 2/2, J. J. Greyling 2/2, J. J. Britz 2/2, P. J. Hugo, snr., 2/2, mev. E. du Preez 2/2, J. D. M. Griesel 2/2, B. N. Lubbe 2/4, mev. W. C. Botha 2/4. **Potchefstroom:** S. Bronkhorst, Tobias du Toit, mev. de Castarro, A. J. P. le Roux 5/-, J. B. van der Vyver 5/-, W. J. Strydom, J. J. Heyneke, J. H. Labuschagne, C. van der Wath, J. N. T. Fourie, J. H. Venter, G. Schoeman, H. van Vuuren, P. W. van Vuuren, W. J. Fourie, mej. M. C. Redelinghuys, M. J. Fourie, J. P. du Plessis, jnr., J. Strydom, C. van Biljon, P. J. Fouche 10/-, C. G. Buitendach, F. S. Berning, J. J. Breytenbach, F. C. Vorster, M. J. Buitendach, J. P. Huyzers 3/6, M. J. Huyzers, F. G. Bodenstein, C. P. Fouche, D. P. van Rooyen. **Potgietersrust:** Oudl. D. A. Rossouw 5/-, F. A. Venter, persoon onbekend, oudl. J. J. Vermaak, M. J. de Beer, P. van Nieuwenhuizen, P. van Rensburg, P. Breedt, J. J. Prinsloo, W. van Nieuwenhuizen, S. L. Prinsloo, J. J. van Biljon, I. van Rensburg, H. Steyn, J. Smit, oudl. F. J. Prinsloo, C. J. Albertyn, R. J. Nieman, J. J. de Kock, J. A. van Koller, L. A. van Rooyen, J. A. van Rooyen, Leunis van Rooyen, A. S. van Rooyen, C. J. van Rooyen,

(Word vervolg volgende maand.)

DOODSBERIG. — Sag en stil verhuis na haar ewige rus ons dierbare eggenote, moeder en grootmoeder, **Martha Louisa van Staden** (geb. **de Beer**), op 2 November 1943 in die ouderdom van 74 jaar 2 maande 10 dae, na 'n smartlike lyding van 11 maande, waarvan die laaste 3 maande smartlik was. Na 'n gelukkige egverbintenis van 56 jaar. Ons swyg, wat God doen is welgedaan. Die bedroefde eggenoot. J. J. van Staden en kinders, Thornedale, P.K. Veekraal.

DOODSBERIG.—Onvergeetlik bly vir ons 6 September 1943 toe die die Heer behaag het om uit ons midde weg te neem ons dierbare eggenoot en vader, **Hermanus Petrus Johannes Botha**, in die ouderdom van 59 jaar 8 maande en 5 dae na 'n geduldige lyding van 6 jaar waarvan die laaste 2 maande smartlik was. Sag en stil in die Heer ontslaap. Gesang 20 vers 9. Die diepbedroefde eggenote M. Botha (geb. Oelofse), Schoemanskloof.

DOODSBERIG.—Onvergeetlik sal die nag van 30 Junie 1943 om 12 uur die nag vir ons bly, toe deur die dood van ons weggeneem is my teergeliefde eggenote en moeder, **Christina Johanna Rosslee** (geb. **Cloete**), in die ouderdom van 65 jaar 11 maande. Rus sag liewe moeder. Swygend sal ons wag op die blye weersiensdag. Ag ons sien u troue hande koud, Lieflik in die dood gevou. Hier op aarde sal ons u o moeder met ons oë nimmermeer aanskou. Die bedroefde eggenoot, kinders en kleinkinders. D. D. Rosslee, Rensburgdorp, Heidelberg.

DOODSBERIG.—O hoe donker was die 14de Oktober 1943 toe hy sag heengegaan het, my teerbeminde eggenoot, **Louis Barend Jansen van Rensburg**, in die ouderdom van 73 jaar 7 maande, na 'n siekbed van 6 maande waarvan twee smartlik was. My tere sorg het niks gebaat, hy moes my verlaat. Sy plek is leeg, ek sien sy graf maar hom nie meer. Diepbedroefde eggenote A. E. J. van Rensburg, Watervalshoek, Eendrag.

DOODSBERIG. — Onverwags is van ons weggeneem op 20 November 1943 in die Pieterburgse Hospitaal ons liefling seun en broer, **Josef Johannes van Staden**, in die jeugdige ouderdom van 24 jaar 6 maande, na 'n smartlike lyding van 2 dae. Sy son het ondergegaan terwyl dit nog dag was. Rus sag Joppie lief, ons gun jou die hemelse rus. Bedroefde ouers, broers, susters en verloofde. Elandsfontein, P.K. Warmbad.

IN MEMORIAM — **Van Rensburg.** — Weer dink ons terug aan die vroeë môre van 20 Augustus 1934 toe ons liefling **Rinatjie** moes gaan, ag hoe donker was die môre, 9 jaar is heen, maar ons verlange en trane eindig nimmer. Sy rus in die stille graf maar in die hemele waar die Engele woon, daar is ons liefling. Die Heer weet alleen. Verlangende Pappie, Mammie en Annatjie van Rensburg, Rietkuil.

IN MEMORIAM — BOTHA. — In liefdevolle herinnering dink ons terug aan 22 Julie 1941 toe van ons weggeneem is ons dierbare eggenoot en vader, **Christoffel Johannes Botha.** Byna drie jaar van verlange en eensaamheid is verby. Hoe pynlik is die wond O Heer, ons sien sy graf maar hom nie meer. Sy bede was altyd „Die Here is my toevlug". Sy verlangende eggenote, kinders en kleinkinders, Van Niekerkstraat, Dordrecht.

IN MEMORIAM — **Nieman.** — 'n Jaar van stille verlange is verby en nog is dit soos die dag van gister toe van ons weggeneem is my dierbare eggenoot en ons moeder en grootmoeder, **Anna Elizabeth Nieman** (geb. **Jonker**), in die ouderdom 81 jaar 9 maande en 8 dae, na 'n siekbed van 6 maande waarvan die laaste 4 dae bitter was maar wat sy met geduld gedra het. Ons sê rus liewe moeder dit was die wil van ons Heer. (Ges. 180 : 4 het sy elke dag gesing.) Onvergeetlik bly die 28ste Desember toe sy van ons geskeur is. Diepbedroefde eggenoot en kinders. J. A. Nieman, J. G. Fourie en S. S. Fourie (geb. Nieman), Wolwerand, Klerksdorp.

In MEMORIAM—**Prinsloo.**—Ses jaar van stille verlange en bittere eensaamheid is verby, ons sal nooit die dag van 16 Desember 1937 vergeet, toe ons dierbare eggenoot en vader, **D. J. Prinsloo**, van ons weggeneem is nie. Ons kan tog nie Gods weë verstaan nie, daarom sal ons berus in sy wil en slegs hoop op 'n wedersiens. Verlangende eggenote en kinders. M. J. M. Prinsloo.

VERLOWING — **Blignaut - Van Schalkwyk.** — Mnr. en mev. B. Blignaut van Boksburg maak aan familie en vriende bekend, dat hulle oudste dogter **Anna**, en **Charl**, tans van Boksburg, oudste seun van mnr. en mev. G. J. van Schalkwyk van Wolseley, K.P., verloof is.

VERLOWING—**Geers - Strydom.**—Hiermee wens ons aan familielede, vriende en vriendinne bekend te maak dat **Jannette**, dogter van mnr. en mev. A Geers op 10 November verloof is aan **Nico**, seun van mev. die wed. C. J. Strydom, albei van Pretoria.

de Wijn & Engelenberg LTD.

Tot op hede kan ons nog bereide verf, Terra Cotta dakverf en Argo distemper lewer. Van die bereide verf is daar nog 'n kleine hoeveelheid oor en net in 1 en 2 pond blikke. Ons plakpapier is uitverkoop.

RECHT DOOR ZEE
STRAIGHT THROUGH THE WAVES

Pretoriusstraat 399,
PRETORIA.

Posbus 190
Telefoon 2-1603

De Loor's Brood

is anders dan

Ander Brood

't is

BETER

DE LOOR'S BAKKERY,
PRETORIA. Telefoon 2-3291.

PLAASBOERE!!

As julle 'n mooie

DONKIEMOBIEL

nodig het, of 'n Voorste of Agterste as met wiele, met of sonder bande of vere, of enige ander part vir 'n motorkar of vragwa.

skryf dan aan

HAAK

SE MOTORKERKHOF

(Reg teenoor die Nuwe Magistraat[illegible]

PRETORIA.

Bus 769 Foon 2-4817.

— U KEN —

Deevee Koffie

— PROBEER NOU —

Deevee Tee

EN OORTUIG USELF!

Tuberkulien getoetse

Fokko-Melk

verseëlde bottels direk van plaas

MAAGKOORS-TOETS

Tel. 2-062[illegible] — — Bus 819

PETRA-MEUBELS

(EDMS.), BPK.

SENTRAALSTRAAT (langs Volkskas)
Foon 2-0194. — PRETORIA. — Bus [illegible]

KAN U VOORSIEN VAN ALLES VIR U HUIS TEEN BILLIKE PRYSE.

Ons gee Waarde, Diens en Tevredenheid.

— Ondersteun u EIE BIOSKOOP —

Die Capital Park Kinema

FLOWERSTRAAT.

Al die nuutste rolprente word hier vertoon.
Dinsdae, Woensdae, Vrydae en Saterdae.
Middagvertonings op Woensdae en Saterdae.
Toegangspryse: Aandvertonings: 1s. 2d.
Middagvertonings:
Kinders onder 12, 6d.
Volwassenes, 1s. 2d.

ONTHOU U NOG?

Die welbekende Dokter W. J. van der Merwe van Krugersdorp, is onlangs oorlede. Die alombeminde volksdokter se medisyne het deur die hele Unie, en selfs elders, wondere verrig!

Was dit nou in die dae toe hy oorlede President Steyn behandel het, of was dit nog nou kort, sy medisyne en sy middels was die uiteindelike toevlug van lydendes.

Hierdie waardevolle formules is nou in ons besit en u kan die volgende, en baie andere, oorspronklike middels nou nog kry en gebruik, en u lyding staak :—

No. 70. „SENUMERWE" (Mervander Merk)
Vir Swak Senuwees, ens. .... **5/6** posvry.
No. 61. „RUMATIMERWE" (Mervander Merk)
Vir Jig en Rumatiek, ens. .... **8/6** „
No. 72. „SUURPOEIERS" (Mervander Merk)
Vir babas se magies wat pla ...... **1/9 en 3/-** „
No. 60. „ROOS-SALF" (Mervander Merk)
Vir alle Huidkwale .... **4/-** „
No. 93. HOOFPYNPOEIERS .... **1/9 en 3/-** „

As u enige middel of raad nodig het, of as u meer van die Dokter se ander middels wil weet, skryf dan aan :—

E. J. ADCOCK BEPERK,

Aptekers.

POSBUS 198 — — — — OCKERSESTRAAT

KRUGERSDORP.

Gedruk deur die Minerva Drukpers, Bpk., Pretoriusstraat 363, Pretoria, en uitgegee deur die **eienaars:**
Ned. Herv. Kerk van Afrika, Posbus 19, Dullstroom.